

CUPRINS

Prezentare Generală

Capitolul 1 Evoluții și Tendințe Macroeconomice

- 1.1 Evoluții și tendințe macroeconomice interne în anul 2009
- 1.2 Politica monetară

Capitolul 2 Politica Fiscal Bugetară în anul 2009

- 2.1 Execuția bugetară
- 2.2 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar

Capitolul 3 Politica Fiscală și Bugetară în anul 2010

- 3.1 Cadrul macroeconomic intern în anul 2010
- 3.2 Politica monetară
- 3.3 Resurse Disponibile
- 3.4 Obiectivele politicii bugetare în anul 2010. Principii de alocare a resurselor
- 3.5 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar
- 3.6 Transferuri de resurse către administrația locală

Capitolul 4 Politica bugetară în perioada 2011-2013

- 4.1 Prognoza macroeconomică în perioada 2011-2013
- 4.2 Politica monetară pe termen mediu
- 4.3 Cadrul fiscal și bugetar pe termen mediu
- 4.4 Finanțări de la Uniunea Europeană

PREZENTARE GENERALĂ

Economia mondială

Conform previziunilor Comisiei Europene, activitatea globală se va contracta cu 1,2% în 2009 dar va înregistra o expansiune până la 3,5% în 2011. Creșterea ridicată previzionată pentru 2010 reflectă reportarea unui puseu de creștere înregistrat pe parcursul celui de-al doilea semestru al anului 2009.

Estimările Comisiei Europene privind evoluția Statelor Unite prevăd o contracție economică de 2,5% în 2009, urmată de o creștere cu 2,2% și 2,0% în 2010 respectiv 2011.

În Asia emergentă, China a fost prima țară care a înregistrat creșteri semnificative, Comisia Europeană estimând pentru aceasta o creștere economică de 8,7% în 2009 și 9,6% respectiv 9,5% în 2010 și 2011.

În ceea ce privește Japonia, estimările pentru finele anului 2009 prevăd o reducere a PIB cu 5,9%, urmată de o creștere cu 1,1% respectiv 0,4% în 2010 și 2011.

Proiecțiile principalilor indicatori mondiali

	- modificare procentuală anuală -				
	2007	2008	2009	2010	2011
PIB - economie mondială	5,1	3,1	-1,2	3,1	3,5
PIB UE – 27, din care:	2,9	0,8	-4,1	0,7	1,6
PIB zona euro	2,8	0,6	-4,0	0,7	1,5
PIB SUA	2,1	0,4	-2,5	2,2	2,0
PIB Japonia	2,3	-0,7	-5,9	1,1	0,4
PIB Germania	2,5	1,3	-5,0	1,2	1,7
PIB Italia	1,6	-1,0	-4,7	0,7	1,4
PIB Franța	2,3	0,4	-2,2	1,2	1,5
Prețul țițeiului Brent (în \$/baril)	72,5	98,5	61,3	76,5	80,5
HICP (indicele armonizat al prețurilor de consum) UE - 27	2,4	3,7	1,0	1,3	1,6

Sursa: Previziunile de toamnă ale Comisiei Europene

Evoluția în UE

Conform previziunilor de toamnă ale Comisiei Europene, economia UE va ieși din criză în a doua jumătate a acestui an, deși pentru anul 2009 în ansamblu se prevede totuși o scădere a PIB-ului cu 4,1%. După ce a trecut prin cea mai profundă, mai îndelungată și mai extinsă criză din istoria sa, economia UE a ajuns la un punct de răscruce. În ultimele luni s-a observat o ameliorare sensibilă a situației economice și a condițiilor financiare, datorată, în mare parte, măsurilor de politică fiscală și monetară fără

precedent care s-au luat. O serie de indicatori financiari au revenit la nivelurile anterioare crizei și începe să se reinstaureze încrederea. De asemenea, s-au ameliorat perspectivele comerciale și de creștere economică la nivel mondial, în special în cazul economiilor de piață emergente. În acest context și având în vedere ajustarea favorabilă a stocurilor, se estimează că în a doua jumătate a acestui an, creșterea PIB va reveni pe o traiectorie pozitivă în UE și în zona euro.

Pierderile cumulate din producție au reprezentat 5% de la începutul recesiunii în primul trimestru 2008. Aceasta înseamnă de aproximativ 3 ori mai mult decât media pierderilor înregistrate în cele trei recesiuni anterioare.

Toate economiile sunt afectate de criză, iar printre cele mai mari state membre, contracția din 2009 a variat de la aproximativ 2% în Franța, la 4,5 – 5%, în Germania, Italia și Marea Britanie.

În Polonia, este de așteptat o încetinire a ritmului de creșterea PIB-ului, fără o scădere a valorii nominale a acestuia.

Îmbunătățirea **perspectivelor pe termen scurt** în UE și la nivel mondial este, în parte, rezultatul unor factori temporari. O dată cu estomparea efectului acestora în cursul anului 2010, activitatea mondială va trece probabil printr-o perioadă dificilă. Prin urmare, conform estimărilor, creșterea exporturilor UE nu se va ameliora decât progresiv în perioada prognozată. De asemenea, cererea internă se va confrunta cu o serie de constrângeri. Având în vedere utilizarea redusă a capacităților, perspectivele relativ anemice de creștere a cererii, progresul limitat al rentabilității și creșterea încă moderată a creditelor, se preconizează că sectorul investițiilor nu se va redresa decât în 2011. Deși consumul privat s-a dovedit a fi un factor stabilizator în timpul recesiunii, în perioada următoare, gospodăriile populației își vor reduce cheltuielile din nevoia de a-și reface bugetele și din cauza perspectivelor nefavorabile de pe piața forței de muncă. Un alt factor restrictiv este impactul negativ estimat al crizei financiare asupra potențialului de producție. Astfel, conform prognozei, după o primă fază ascendentă, va avea loc o ușoară încetinire a creșterii PIB-ului în UE și în zona euro, urmată de o revenire în a doua jumătate a anului 2010 și ulterior.

Se preconizează o redresare progresivă, PIB-ul urmând să crească, potrivit previziunilor, cu 0,7% în 2010 și cu 1,6% în 2011. Relansarea pe termen scurt a activității economice este rezultatul îmbunătățirii mediului extern și a condițiilor financiare, precum și al măsurilor strategice puse în aplicare în domeniul fiscal și monetar. În continuare, există o serie de **factori care urmează să diminueze cererea privată** și, implicit, vigoarea redresării. În special **condițiile de pe piața forței de muncă vor rămâne nefavorabile**, rata șomajului urmând să atingă 10,3% în UE, potrivit prognozei. De asemenea, se preconizează o **creștere a deficitului public**, care va ajunge la 7,5% din PIB în 2010, pentru a scădea apoi puțin în 2011 datorită relansării economice și sistării treptate a măsurilor temporare.

Cu toate că piața comunitară a forței de muncă s-a dovedit mai rezistentă la șocul crizei, decât era de așteptat, (în mare parte datorită măsurilor de politică pe termen scurt, reformelor din trecut și menținerii locurilor de muncă în unele state membre), în trimestrele următoare se preconizează o scădere mai accentuată a ratei de ocupare a forței de muncă. Potrivit estimărilor, anul acesta va avea loc o scădere de aproximativ 2¼% a ratei de ocupare a forței de muncă, iar în 2010, o scădere suplimentară de 1¼%. Situația în sectorul ocupării forței de muncă se va stabiliza probabil progresiv spre sfârșitul anului 2010 și începutul anului 2011, o dată cu consolidarea redresării.

Potrivit estimărilor, în UE și în zona euro **inflația va reîncepe să crească** de la nivelul foarte redus din prezent, dar se va menține moderată în perioada prognozată. Se preconizează că, în medie, inflația (IAPC) va depăși cu puțin procentul de 1% în 2010, ajungând la aproximativ 1,5% în 2011 în ambele zone. Creșterea prețurilor la produsele de bază riscă să exercite presiuni ascendente asupra inflației, însă activitatea economică precară și majorarea nesemnificativă a salariilor ar trebui să aibă un efect moderator.

În acest context, **prețul petrolului** se va situa la o medie de 61,3\$/baril în 2009, în creștere cu 15,9% față de prognoza de primăvară. Proiecția prețului petrolului pentru 2010 și 2011 este de 76,5\$/baril respectiv 80,5\$/baril, nu cu mult peste nivelurile actuale, iar capacitatea excedentară va atenua impactul cererii în creștere.

În contextul ieșirii din criză, perspectivele economice europene sunt foarte incerte și supuse unor riscuri deloc neglijabile, dar în mare măsură echilibrate. Procesul de redresare ar putea surprinde prin amploarea sa, dacă măsurile strategice vor contribui într-un mod mai eficient decât s-a presupus la consolidarea sistemului financiar și la ameliorarea climatului de încredere sau dacă cererea la nivel mondial va crește peste așteptări.

Cadrul macroeconomic intern

Estimările privind creșterea economică pentru anul 2009 prevăd reducerea PIB cu 7,0% față de anul 2008.

Este posibil ca în primele 2 trimestre din anul 2010, creșterile reale ale PIB să fie negative, **dar pentru anul 2010, cadrul macroeconomic previzionează ieșirea din intervalul negativ și trecerea la o creștere ușoară a PIB în termeni reali de 1,3%**. Evoluția cadrului macroeconomic intern și implementarea măsurilor fiscal–bugetare depind de:

- (i) evenimentele pe plan mondial și de redobândirea încrederii consumatorilor și investitorilor;
- (ii) incertitudinea legată de viteza cu care se vor stabiliza piețele financiare și de profunzimea recesiunii economice mondiale;
- (iii) modul în care politicile interne sunt sau nu adecvate particularităților economiei românești și pot contracara efectele crizei financiare.

Măsurile de ajustare fiscală întreprinse pe parcursul anului 2009

Prin bugetul inițial pe anul 2009 au fost întreprinse eforturi importante pentru reducerea deficitului bugetar la 2,0% din PIB.

Datorită contracției economice care a avut loc pe parcursul anului 2009, în contextul provocărilor induse de criza mondială globală, acesta a fost redimensionat succesiv prin 2 rectificări bugetare, la 4,6% din PIB, respectiv 7,3% din PIB.

Aceste măsuri au ajustat țintele fiscale pentru a ușura efectul scăderii veniturilor la buget și pentru a evita o presiune suplimentară asupra cererii interne.

Prima rectificare bugetară din luna aprilie, a redus cheltuielile bugetare cu 0,85% din PIB și majorarea veniturilor cu 0,25% din PIB, principalele măsuri fiind: neacordarea creșterilor salariale în sectorul bugetar, interzicerea achiziționării de autoturisme, mobilier și aparatură birotică, monitorizarea principalilor operatori economici cu capital sau patrimoniu integral sau majoritar de stat privind încadrarea în programele de reducere a arieratelor, creanțelor și pierderilor, introducerea unui impozit minim datorat de contribuabili care declară impozit pe profit mai mic decât impozitul minim propus, nededucerea cheltuielilor privind combustibilul pentru anumite categorii de mijloace de transport utilizate de contribuabili pentru alte activități decât cele de taxi, școli de șoferi, agenți de vânzări, transport personal, intervenție, reparații, pază și protecție, nededucerea taxei pe valoarea adăugată aferentă achizițiilor de autoturisme care sunt destinate exclusiv transportului rutier de persoane, inclusiv pentru combustibilul necesar funcționării acestor autoturisme, cu excepția autoturismelor care sunt utilizate pentru revânzare, pentru închiriere, pentru instruirea de către școlile de șoferi, pentru activitatea de taximetrie, precum și autoturismele utilizate exclusiv pentru: intervenție, reparații, pază și protecție, curierat, transport de personal la și de la locul de desfășurare a activității, precum și vehiculele special adaptate pentru a fi utilizate drept care de reportaj, vehiculele utilizate de agenți de vânzări și de agenți de recrutare a forței de muncă.

Programul anti-criză al Guvernului, sprijinit de FMI, UE și Banca Mondială a reușit în bună parte să ducă la normalizarea condițiilor financiare.

Conform prognozei pe anul 2009, se anticipează o contracție a activității economice de 7,0%, ca urmare a unei combinații între un mediu extern nefavorabil și reducerea mai rapidă a cererii interne.

Principalul efect al contracției activității economice l-a reprezentat scăderea semnificativă a veniturilor bugetare, a doua rectificare bugetară stabilind o reducere cu 17,4 miliarde lei a veniturilor bugetare față de rectificarea din luna aprilie 2009. Principalele măsuri întreprinse [la a doua rectificare bugetară](#) au vizat:

- alocarea unor sume suplimentare pentru proiecte de infrastructură, pentru sistemul integrat de securitate al frontierei de stat;
- alocarea unor sume pentru îmbunătățirea protecției sociale pentru grupurile cele mai vulnerabile, pe parcursul crizei economice, respectiv 500 milioane lei pentru bugetul de pensii și 895 milioane lei pentru bugetul de șomaj;
- reducerea arieratelor din economie (365 milioane lei subvenții la CFR pentru plata datoriilor către agenții economici, 330 milioane lei transfer către bugetele locale pentru plata facturilor de utilități, etc.).

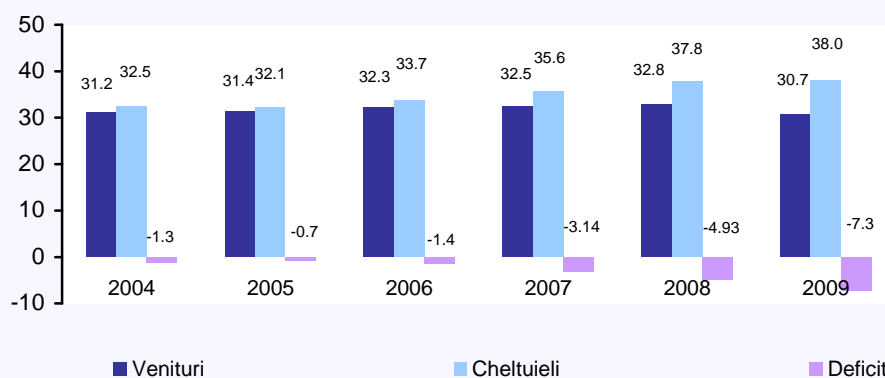
Evoluția principalilor indicatori bugetari în perioada 2004-2009

În perioada 2004-2009 veniturile bugetare au înregistrat ponderi în PIB care s-au situat între 30,7-32,8%, în timp ce cheltuielile au înregistrat ponderi în PIB din ce în ce mai mari, situate între 32,1-38,0%. Dacă în perioada 2004-2007 România a respectat cu strictețe criteriul deficitului bugetar menținându-l sub plafonul de 3% din PIB, începând cu anul 2008 ponderea deficitului bugetar în PIB a cunoscut un derapaj semnificativ, depășind cu mult pragul admis de 3% din PIB.

Nu au fost exploatare oportunitățile oferite de nivelul produsului intern brut peste potențial pentru a reduce deficitul structural prin consolidarea cheltuielilor. Se poate conchide că atitudinea prociclică a politicii fiscale a reprezentat un risc major la adresa procesului de dezinflație și a stat la baza recomandării Comisiei Europene în direcția unei politici contraciclice.

Evoluția principalilor indicatori bugetari în perioada 2004-2009

- procent în PIB-

Obiective:

România trebuie să își adapteze politicile macroeconomice la noul context creat de criza financiară internațională pentru corectarea dezechilibrelor macroeconomice, prevenirea amplificării acestora pe orizontul de timp analizat, asigurarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.

Provocări :

- Reducerea deficitului bugetar într-o perioadă în care economia globală este în recesiune.
- Promovarea unor măsuri de reforme structurale consistente într-o perioadă în care dificultățile sociale sunt sporite datorită contextului economic național și internațional.

Consolidarea fiscală pentru a atinge în anul 2010 un deficit bugetar de 5,9% din PIB, prin măsuri de restructurare a sistemului de salarizare, raționalizarea cheltuielilor cu bunurile și serviciile, urmată de reducerea în continuare a nivelului acestuia pentru a ajunge la nivelul stabilit conform criteriilor stabilite prin Tratatul de la Maastricht.

Intrarea României în zona euro reclamă măsuri urgente cu caracter de austeritate în vederea corectării dezechilibrelor structurale, creșterea coerenței politicilor și implementarea reformelor structurale care să ofere suportul pe termen lung al acestei decizii.

Realizarea sustenabilă a unor deficite bugetare mici pe termen mediu presupune modificarea considerabilă a procesului bugetar și o serie de reforme structurale: în acest sens, adoptarea **Legii cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice**, are în vedere armonizarea sistemului de salarizare a personalului din sectorul bugetar, în raport cu importanța, răspunderea, complexitatea activității, transparența mecanismului de stabilire a salariului de bază.

Alocarea cu prioritate a resurselor **către proiecte de investiții** cu efecte asupra creării de noi locuri de muncă și asupra creșterii economice pe termen lung. În condițiile în care cheltuielile bugetare nu ar fi destinate cu prioritate investițiilor, ci cheltuielilor curente potențialul de stimulare al economiei ar putea fi epuizat rapid, întârziind cel puțin temporar reluarea creșterii economice.

Asigurarea sustenabilității datoriei publice și utilizarea acesteia prin administrarea eficientă a costurilor asociate ca sursă de creștere economică potențială.

Ajustarea substanțială a deficitului de cont curent al României la 4,6% din P.I.B. cât se așteaptă **pentru 2009, și 5,1% din P.I.B. pentru 2010**. În timp ce sectorul public a menținut un deficit semnificativ, ajustarea externă a fost suportată preponderent de sectorul privat al economiei. La aceasta a

contribuit atât contracția cererii de consum cât și declinul investițiilor, evoluție coroborată cu reducerea abruptă a importurilor de capital. Este de așteptat ca aceste efecte să contribuie la reducerea temporară a ratei de creștere a PIB potențial, proces ce urmează să fie inversat treptat, pe măsura epuizării efectelor contracționiste ale crizei globale.

Stabilirea **unui echilibru corespunzător** între răspunsul pe termen scurt al politicilor întreprinse în condițiile crizei economice și obiectivele politice pe termen lung.

Necesitatea recalibrării politicilor economice este pusă în evidență și de prevederile acordului de împrumut încheiat cu FMI, un pas esențial în direcția recâștigării încrederii investitorilor străini în capacitatea României de a depăși cu succes perioada turbulențelor financiare.

Priorități 2010

Strategia fiscală pe termen mediu vizează măsuri pentru îmbunătățirea calității finanțelor publice și dezvoltarea sustenabilă a țării.

Politica bugetară va viza **trei componente esențiale**:

- (i) politici sociale (pensii, asistența socială și sănătate) coerente, bine focalizate, care vor reduce riscurile, vor menține echilibrul bugetar și ordinea socială. Necesitatea acestui fapt decurge din contextul social diferit, marcat de criza economică cu efecte asupra reducerii veniturilor populației și asupra cererii de protecție socială (ajutoare de șomaj, venit minim garantat, servicii de asistență socială) care va crește.
- (ii) politici de dezvoltare (educație, infrastructură, mediu și în domeniul energiei).
- (iii) politici de siguranță și securitate națională (ordine publică, apărare națională, justiție).

Asigurarea fondurilor pentru cheltuieli de tip structural: dobânzi la datoria publică, contribuția la bugetul U.E. și cofinanțarea programelor și proiectelor finanțate din fonduri comunitare.

Asigurarea condițiilor pentru absorbția integrală și eficientă a fondurilor structurale, de coeziune și a celor din cadrul Politicii Agricole Comune ca principală sursă de finanțare externă a creșterii economice, care vor fi îndreptate către prioritățile corespunzătoare.

Implementarea de proiecte de investiții cofinanțate din fonduri europene. Prin folosirea acestor fonduri nerambursabile se eliberează resurse bugetare pentru utilizări neacoperite din pricina scăderii veniturilor publice.

Prezentarea politicii fiscal-bugetare **într-un cadru pe termen mediu** ai cărui piloni principali sunt: (i) întărirea disciplinei bugetare, (ii) asigurarea stabilității fiscale, (iii) finanțarea sectoarelor fundamentale pentru o

creștere economică durabilă, (iv) adresarea riscurilor macroeconomice.

Măsurile de administrare fiscală esențiale pentru recuperarea pierderilor de venituri aferente ciclului economic și pentru îndeplinirea obiectivelor fiscale. Astfel, îmbunătățirea gestionării arrieratelor fiscale și intensificarea controlului marilor contribuabili reprezintă elemente esențiale ale măsurilor de întărire a administrației fiscale.

Finalizarea standardelor de cost și de calitate pentru serviciile publice pentru accelerarea procesului de descentralizare.

Capitolul 1

Evoluții și tendințe macroeconomice

1.1 Evoluții și tendințe macroeconomice interne în anul 2009

Creșterea economică

Evoluția economiei reale din primele 9 luni 2009 a fost puternic afectată de criza economică și financiară care a început să se manifeste ușor în România încă din trimestrul III 2008, pentru ca în trimestrul IV să acționeze mai vizibil. Astfel, după ce în trimestrul IV 2008 creșterea PIB a fost de doar 2,9% față de trimestrul IV 2007, în trimestrul I 2009 produsul intern brut – în termeni reali, seria brută – s-a redus cu 6,2% față de trimestrul I 2008, iar în trimestrul II cu 8,7%. În trimestrul III reducerea s-a mai diminuat, fiind de 7,1%.

În condiții de comparabilitate a sezonaliității, datele statistice privind evoluția produsului intern brut față de trimestrul precedent evidențiază tendința de diminuare încă din trimestrul III 2008, când s-a redus cu 0,1% față de trimestrul II, urmată de o reducere cu 2,8% în trimestrul IV 2008. În trimestrul I 2009, scăderea produsului intern brut s-a accentuat, fiind de 4,6% față de trimestrul IV 2008. În trimestrul II declinul economic a început să-și reducă amplitudinea, produsul intern brut reducându-se cu 1,1% față de trimestrul I și cu 0,6% în trimestrul III față de trimestrul II 2009.

Cumulat pe primele 9 luni ale anului 2009 impactul negativ al crizei s-a reflectat în reducerea produsului intern brut cu 7,4. Reducerea a fost determinată de diminuarea cererii interne cu 13,7% și a celei externe cu 10,1%. În cadrul cererii interne consumul final a scăzut cu 11,1%, iar formarea brută de capital fix s-a redus cu 22,6%.

Datele statistice evidențiază o reducere a exporturilor de bunuri și servicii în primele 9 luni cu 10,1% și a importurilor cu 24,3%, ceea ce a determinat o contribuție pozitivă la creșterea reală a PIB (+8,3 procente).

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare a anului precedent, %-

Evoluția produsului intern brut pe componente de cheltuieli în 2009

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	9 luni
Produsul intern brut	-6,2	-8,7	-7,1	-7,4
Cererea internă, din care:	-13,7	-15,6	-12,4	-13,7
- Consumul final individual al populației	-10,5	-12,2	-12,7	-12,2
- Consumul final colectiv al adm. publice	4,0	1,2	-0,9	1,3
- Formarea brută de capital fix	-0,3	-25,6	-28,6	-22,6
Exportul de bunuri și servicii	-19,6	-12,3	1,6	-10,1
Importul de bunuri și servicii	-31,4	-26,9	-15,3	-24,3

Valoarea adăugată brută s-a diminuat în primele 9 luni 2009 cu 11,9% în construcții, cu 7,1% în industrie, cu 6,2% în servicii și agricultură cu 1,2%.

Estimările privind creșterea economică pentru anul 2009 prevăd reducerea produsului intern brut cu 7% față de anul 2008.

Cererea internă se va reduce cu 13,0% ca urmare a reducerii, atât a consumului final (-10,7%), cât și a formării brute de capital fix (-20%). Măsurile întreprinse pentru reducerea cheltuielilor bugetare de personal vor determina diminuarea consumului guvernamental, pentru care se așteaptă o contracție cu 3% față de 2008. Exporturile de bunuri și servicii se vor reduce cu 10,5%, iar importurile cu 24,8%, ceea ce va contribui pozitiv la creșterea reală a produsului intern brut, respectiv cu 7,6 procente.

Pentru toate sectoarele economice se prevăd reduceri ale volumului de activitate, aceasta reflectându-se în diminuarea valorii adăugate brute la nivel de ramură. Cea mai accentuată scădere o va înregistra valoarea adăugată brută din construcții (-18,9%), urmată de cea din servicii (-5,6%). Pentru industrie și agricultură reducerea valorii adăugate brute va fi de 4,3%, și respectiv 2%.

- modificări procentuale față de anul precedent -

Evoluția produsului intern brut

	2006	2007	2008	2009 estimare
Cererea internă, din care:	12,9	14,0	7,9	-13,0
- Consumul final individual al populației	11,6	9,8	8,4	-10,7
- Consumul final colectiv al adm. publice	-11,5	7,6	3,7	-3,0
- Formarea brută de capital fix	19,9	29,0	19,3	-20,0
Exportul de bunuri și servicii	10,4	7,9	19,4	-10,5
Importul de bunuri și servicii	22,6	27,2	17,5	-24,8
Produsul intern brut	7,9	6,2	7,1	-7,0

Comerțul exterior

În primele 10 luni s-au exportat bunuri în valoare de 23,9 mld. euro și au fost importate bunuri în valoare de 31,8 mld. euro. Scăderea exporturilor de bunuri a fost de 18,1%, iar a importurilor de bunuri de 35,7%.

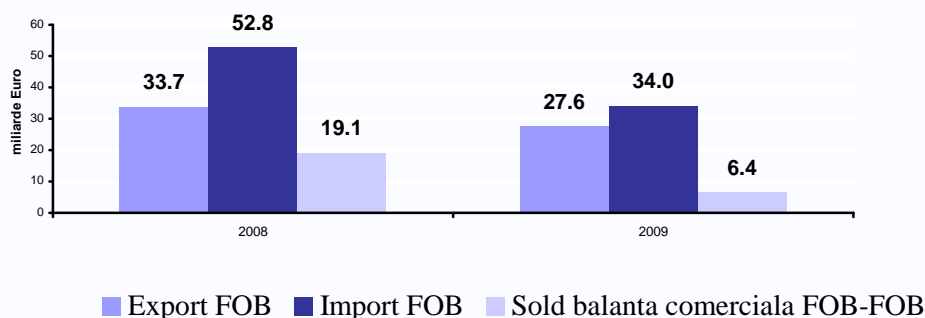
Deficitul comercial FOB-CIF a fost, în această perioadă, cu 61,0% mai mic decât cel din aceeași perioadă din 2008 (valoric, diminuarea este de 12,3 miliarde euro).

Exporturile intracomunitare, în primele 10 luni ale anului 2009, au fost în valoare de 17,8 mld. euro, reprezentând 74,5% din total exporturi, iar exporturile extracomunitare au fost de 6,1 mld. euro. Exporturile intracomunitare s-au diminuat cu 13,4%, iar cele extracomunitare cu 29,4%.

Importurile intracomunitare au fost de 23,3 mld. euro, reprezentând 73,4% din totalul importurilor, iar cele extracomunitare de 8,4 mld. euro. Scăderea înregistrată de importurile intracomunitare a fost de 31,9%, iar cea a importurilor extracomunitare de 44,2%.

Pe fondul unei contracții a activității economice, comparativ cu perioadele similare din anul 2008, se estimează, pe întreaga perioadă a anului 2009 o tendință de scădere a comerțului exterior. Se apreciază astfel, ca în anul 2009 exporturile de bunuri să scadă cu 18,0% iar importurile de bunuri cu 35,6%.

Evoluția comerțului exterior

Ponderea deficitului comercial FOB-FOB în PIB se va diminua cu 8,6 puncte procentuale față de 2008, ajungând la 5,4%.

Deficitul contului curent, în primele 10 luni 2009, a scăzut reprezentând circa 28% din deficitul perioadei similare a anului anterior și a fost finanțat în proporție de 94,1% prin investiții străine directe care au acumulat 3,7 mld. euro, comparativ cu 7,7 mld. euro în perioada corespunzătoare din anul 2008.

Deficitul de cont curent în 2009 se așteaptă să ajungă la nivelul de 5,5 mld. euro (4,6% din PIB), ca urmare a reducerii deficitului comercial cu 66,6%, dar și de menținerea contribuției pozitive a excedentului transferurilor curente.

Ocuparea și veniturile salariale

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul lunii noiembrie 2009 a fost 7,5%, în creștere față de luna decembrie 2008 cu 3,1 puncte procentuale, iar numărul de șomeri înregistrați a crescut corespunzător cu 279,7 mii persoane.

Pe sexe, rata șomajului înregistrat a crescut cu 3,3 puncte procentuale în rândul bărbaților (de la 4,5% la sfârșitul lunii decembrie 2008 la 7,8% la sfârșitul lunii noiembrie) și cu 2,6 puncte procentuale în rândul femeilor (de la 4,4% la sfârșitul lunii decembrie la 7,0% la sfârșitul lunii noiembrie 2009). Ponderea femeilor în numărul total de șomeri înregistrați a scăzut de la 46,4% la sfârșitul lunii decembrie 2008 la 43,6% la sfârșitul lunii noiembrie 2009.

Pentru sfârșitul anului 2009 se estimează un număr de șomeri înregistrați de 700 mii persoane și o rată a șomajului de 7,8%.

Cumulat pe primele 10 luni ale anului 2009, câștigul salarial mediu brut a fost de 1878 lei, cu 10,2% mai mare decât în perioada corespunzătoare din anul 2008, iar nivelul câștigului salarial mediu net a fost 1373 lei, mai mare cu 9,5%. În primele 10 luni 2009 față de perioada corespunzătoare din anul anterior, câștigul salarial real a crescut cu 3,5%.

Pe total economie, câștigul salarial mediu brut preliminar pentru anul 2009 este de 1850 lei, mai mare cu 5,1% decât în anul anterior, iar câștigul salarial mediu net de 1350 lei, respectiv cu 3,1% mai mare. Pentru câștigul salarial real s-a estimat o scădere cu 2,3%.

Inflația

Inflația anuală și-a continuat creșterea manifestată încă din anul 2008, până în luna februarie a.c. ajungând la un nivel maxim de 6,89%. Începând cu luna martie 2009 s-a remarcat, însă, o schimbare de trend în evoluție, astfel încât inflația anuală a ajuns la 4,65% la sfârșitul lunii noiembrie.

La temperarea inflației anuale a contribuit, în special, evoluția prețurilor mărfurilor alimentare, care s-au situat în luna noiembrie cu 4,09 puncte procentuale sub rata anuală totală a prețurilor, respectiv 0,56%.

În cazul prețului mărfurilor nealimentare, creșterea anualizată a acestora (6,63%) s-a situat cu doar 0,24 puncte procentuale sub nivelul înregistrat în aceeași perioadă a anului anterior. Un efect considerabil în creșterea acestor prețuri l-a avut aplicarea celor două etape de majorare a accizelor la produse din tutun, contribuția acestei grupe de mărfuri la rata inflației ajungând la circa 1,4 puncte procentuale.

În ceea ce privește tarifele la servicii, creșterea acestora (8,52%) a fost cu 1,48 puncte procentuale superioară celei înregistrate în aceeași perioadă a anului anterior. Majorările de tarife s-au datorat în această perioadă, în special, deprecierei monedei naționale, care a influențat serviciile corelate cu moneda europeană, cum ar fi transportul aerian (14,23%) și servicii telefonice (13,63%).

Un alt factor de presiune asupra inflației a fost cursul de schimb care a înregistrat la începutul

anului o depreciere nominală, urmată de o relativă stabilitate. În aceste condiții, prețurile produselor importate au fost influențate negativ, ca și prețul unor produse administrate racordate la moneda europeană sau la dolarul american.

Pe parcursul anului 2009, evoluția prețurilor de consum s-a bazat pe o reducere a excesului de cerere, determinată de manifestările crizei financiare și economice globale. Concomitent, la susținerea procesului dezinflaționist au contribuit și măsurile prudențiale ale BNR, având ca obiectiv temperarea creditării, precum și măsurile restrictive de politică salarială și bugetară promovate de către guvern.

În consecință, mix-ul de politici macroeconomice aplicate a fost orientat în direcția revenirii pe un trend descendent al inflației. La sfârșitul anului 2009, nivelul inflației a fost estimat la 4,5%, în timp ce media anuală se va situa la 5,6%.

1.2. Politica monetară

Consolidarea dezinflației în ritmul impus de atingerea țintelor anuale de inflație continuă să reprezinte o provocare pentru politica monetară, complexitatea ei fiind accentuată de contracția severă pe care o suferă economia românească în anul 2009 sub impactul crizei financiare și economice globale. Pe termen scurt, provocarea majoră derivă din relativa persistență manifestată de inflația de bază, relevată de reacția întârziată a acesteia față de ritmul și magnitudinea adâncirii deficitului de cerere agregată. Acest comportament al inflației de bază are la origine:

- efectul exercitat asupra sa de anticipațiile inflaționiste;
- *pass-through-ul* consistent al creșterii cursului de schimb al leului, până în luna martie 2009;
- rigiditățile structurale ce continuă să se manifeste pe anumite segmente ale pieței bunurilor și serviciilor, ale pieței muncii, precum și la nivelul cheltuielilor bugetare; o formă importantă de manifestare a acestora o constituie întârzierea sau insuficiența ajustării descendente a costurilor unitare cu forța de muncă în anumite sectoare ale economiei, în pofida evoluției favorabile consemnată de acestea la nivelul global al industriei.

Cu toate acestea, inclusiv datorită menținerii atitudinii prudente a politicii monetare, trendul dezinflației s-a accentuat în ultimele luni, el devenind compatibil cu încadrarea ratei anuale a inflației în intervalul de variație ce încadrează punctul central al țintei de inflație stabilite pentru decembrie 2009.

Ameliorarea continuă a evoluției curente și viitoare a inflației pe parcursul primelor trei trimestre ale anului 2009, pe de o parte, și perspectiva întăririi politicii fiscale și a celei de venituri în contextul aranjamentului multilateral de finanțare externă încheiat cu FMI, UE și alte instituții financiare internaționale, pe de altă parte, au făcut posibilă, dar și necesară o recalibrare în consecință a ansamblului condițiilor monetare reale.

Capitolul 2

Politica fiscal-bugetară în anul 2009

2.1 Execuția bugetară

Conform datelor estimate, execuția bugetului general consolidat în perioada 1 ianuarie – 30 noiembrie a înregistrat un deficit estimat de 29,6 miliarde lei, reprezentând 6,0 % din PIB, față de un deficit de 36,5 miliarde lei, prevăzut ca obiectiv anual, conform acordului stand - by revizuit, încheiat cu FMI.

Veniturile bugetului general consolidat înregistrează un decalaj față de aceeași perioadă a anului precedent de 6,0%, respectiv 1,5% din PIB, ca urmare, în principal a reducerii încasărilor din impozitul pe profit (-11,3%), precum și a celor din TVA (-18,2%) și taxe vamale (-32,4%).

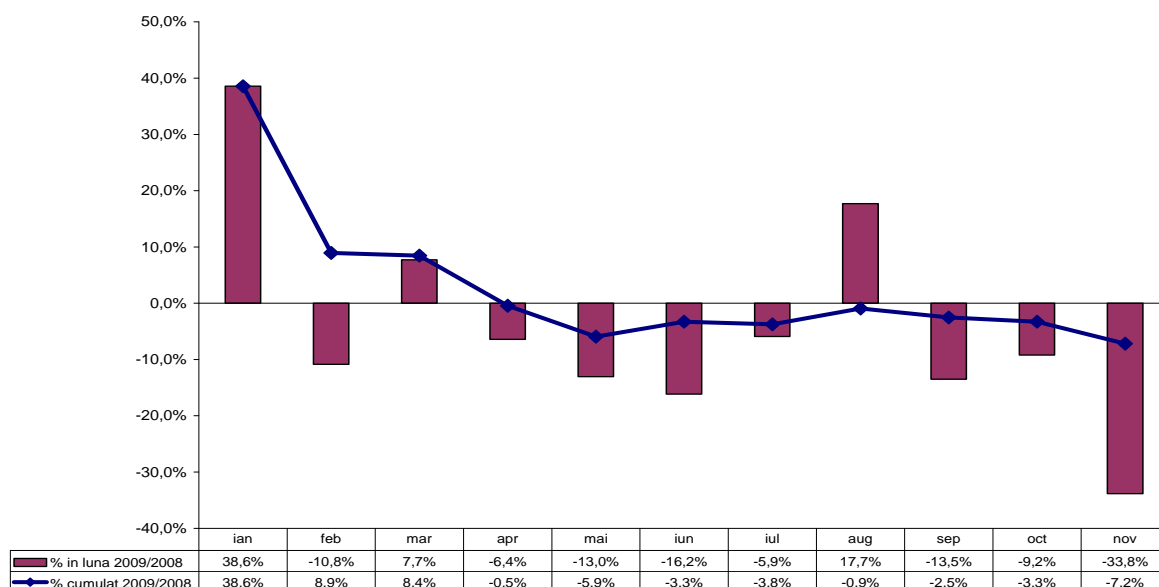
Aceste reduceri au fost parțial compensate de creșterea încasărilor din impozitul pe venit cu 1,7%, accize cu 13,4%, impozite și taxe pe proprietate cu 4,7%, față de aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile bugetului general consolidat s-au cifrat la 172,9 miliarde lei, înregistrând o creștere de 2,8% față de aceeași perioadă a anului precedent, dar se mențin în limitele aprobate, reprezentând 89,2% din prevederile anuale.

Cheltuielile de personal pe primele unsprezece luni ale anului în curs, înregistrează o creștere de 4,7% față de aceeași perioadă a anului precedent. Cu toate acestea, creșterea fiind în principal consecința majorărilor salariale aprobate în a doua parte a anului 2008, din analiza datelor în termeni comparabili rezultă o diminuare a acestora față de anul precedent.

Cheltuielile cu bunuri și servicii s-au redus cu 7,2% față de perioada similară a anului precedent, ca urmare a măsurilor de reducere a volumului cheltuielilor bugetare aprobate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, având un trend descrescător reflectat și în graficul prezentat mai jos.

Evolutia cheltuielilor cu bunurile si serviciile ale bugetului general consolidat pe perioada ianuarie-noiembrie

Cheltuielile cu asistența socială s-au majorat cu 20,2 miliarde lei, față de aceeași perioadă a anului precedent, ca urmare a majorării punctului de pensie în octombrie 2008 și acordării pensiei sociale minim garantate începând cu luna aprilie 2009.

Totodată, pentru a diminua efectele crizei economice și financiare asupra categoriilor sociale vulnerabile, Guvernul a adoptat o serie de măsuri de protejare a categoriilor sociale cu venituri reduse: acordarea pensiei sociale minime pentru pensionarii cu venituri mici (până la 300 de lei de la 1 aprilie 2009 iar diferența până la 350 de lei de la 1 octombrie 2009); indexarea pensiilor cu 3% de la 1 aprilie 2009 și 2% de la 1 octombrie 2009; majorarea venitului minim garantat cu 15%, asigurată în întregime de la bugetul de stat.

Cheltuielile cu dobânzi au crescut cu 65,8% de aceeași perioadă a anului precedent. De menționat faptul că, la începutul anului 2009, dobânda la titlurile de stat era apropiată de dobânda de facilitare de credit lombard (14,25 %), în timp ce, începând cu luna februarie a.c., s-a reușit reducerea treptată a dobânzilor, nivelul acestora situându-se, în prezent, la nivelul de 10%;

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și transferuri pentru programele de dezvoltare au fost, la sfârșitul lunii noiembrie în sumă de 28,6 miliarde lei, respectiv 5,8% din PIB.

2.2. Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar

La 31 octombrie 2009, gradul de îndatorare publică a fost sub 28,0% din produsul intern brut, nivel net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht.

Evoluția datoriei publice în PIB în perioada 2006 - 31 decembrie 2009

	2006	2007	2008	31 octombrie 2009	31.12.2009 (estimat)
Total datorie publică,	18,4	19,9	21,7	27,3	29,9
Datorie publică guvernamentală,	17,4	18,4	19,9	25,2	27,7
Datorie publică locală	1,0	1,5	1,8	2,1	2,2

În valoare absolută creșterea datoriei publice la 31 octombrie 2009 față de datoria înregistrată la sfârșitul anului 2008 (28.052,5 milioane lei) s-a datorat atât volumului contractat de datorie pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar, cât și aprecierii datoriei publice în valută ca urmare a fluctuației monedei naționale față de principala valută (EUR) în care este denominată datoria publică în valută.

Datoria publică guvernamentală

Datoria publică guvernamentală la 31 octombrie 2009 a fost în sumă de 127.559,9 milioane lei, în creștere cu 27.045,6 milioane lei față de sfârșitul anului 2008, în principal ca urmare a finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice preponderent în lei, prin emiterea de titluri de stat pe piața internă.

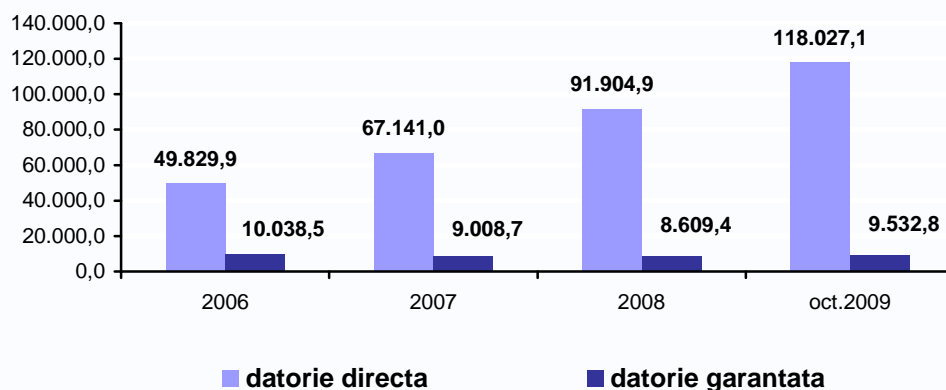
Comparativ cu randamentul titlurilor de stat emise în luna decembrie 2008, randamentul titlurilor de stat emise în luna octombrie s-a redus în medie cu 4,2% în funcție de scadența titlurilor de stat până la nivelul de 10,0% pe an, iar urmare deciziei BNR din 29 septembrie 2009 de a reduce rata dobânzii de politică monetară la 8,0% și a țintei de inflație medie stabilită pentru acest an, se așteaptă ca nivelul acestor randamente să se reducă în continuare.

Emisiunile de titluri de stat în lei perioada ianuarie-noiembrie 2009

	mil. lei	%
Total emisiuni de titluri de stat, din care:	59.759,9	100,0
- certificate de trezorerie (1, 3, 6 și 12 luni)	52.884,4	88,5
- obligațiuni de stat de tip benchmark cu scadență la 3 ani (11,25% cupon)	4.115,9	6,9
- obligațiuni de stat de tip benchmark cu scadență la 5 ani (11,0% cupon)	2.759,6	4,6

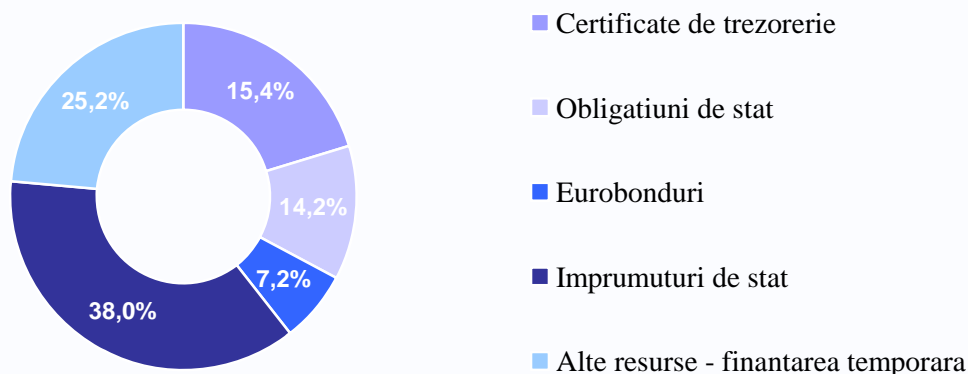
Structura datoriei publice guvernamentale după tipul datoriei arată că datoria publică guvernamentală contractată direct de stat a reprezentat 92,5% din total datoria publică guvernamentală, în timp ce datoria guvernamentală garantată în aceeași perioadă a reprezentat 7,5%.

Datoria publică guvernamentală după tipul datoriei

La aceeași dată, **datoria tranzacționabilă** (titluri de stat) reprezenta 36,8% din totalul datoriei publice guvernamentale, din care 29,6% erau titluri de stat emise pe piața internă interbancară, soldul emisiunilor de Euroobligațiuni lansate pe piețele externe de capital fiind de 2,1 miliarde Euro.

Structura datoriei publice guvernamentale pe tipuri de instrumente de datorie

Împrumuturile pentru finanțarea temporară din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului, în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr.146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, au scăzut cu 7,4 miliarde lei la 31 octombrie 2009 față de sfârșitul anului 2008.

Structura datoriei publice guvernamentale după tipul ratei de dobândă evidențiază o creștere cu 5,7% a ponderii împrumuturilor contractate cu rată fixă a dobânzii de la 31,3% cât se înregistra la sfârșitul lui 2008 la 37,0% la 31 octombrie 2009.

Structura pe durata inițială a împrumuturilor arată că ponderea cea mai mare de 59,4% este deținută de împrumuturile contractate pe termen mediu și lung (peste 1 an). Ponderea ridicată de 40,7% a datoriei pe termen scurt evidențiază un **risc de refinanțare a portofoliului de datorie publică guvernamentală**, urmare a finanțării temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului în anii anteriori, dar și a emisiunilor preponderente de certificate de trezorerie în anul 2009.

Datoria publică după durata inițială

Structura pe valute a datoriei publice guvernamentale la 31 octombrie 2009 arată că ponderea cea mai mare este deținută de datoria denominată în lei de 51,7% din total, urmată de componenta Euro (35,9%), în timp ce celelalte valute reprezintă 12,4% din totalul datoriei publice guvernamentale. În privința finanțării externe au fost contractate doar împrumuturi în Euro, pe termen lung, în vederea diminuării riscului valutar, din perspectiva adoptării monedei unice la 1 ianuarie 2015.

Finanțarea deficitului bugetar

Finanțarea deficitului bugetului general consolidat în anul 2009 (estimat la 7,3% din PIB) se va realiza, în principal din surse interne și în completare din surse externe.

Finanțare deficit buget general consolidat în anul 2009

	mil. lei	% în total
Deficit buget general consolidat	-36.697,3	
- % în PIB	-7,26	
Finanțare deficit bugetar	36.697,3	100,0
Finanțare internă	23.796,2	64,8
Finanțare externă	12.513,6	34,1
Alte surse (sume recuperate AVAS)	387,5	1,1

Finanțarea deficitului bugetar se estimează a se realiza prin:

- emisiuni de titluri de stat în lei, respectiv certificate de trezorerie cu discount, cu scadențe la 1, 3, 6 și 12 luni și obligațiuni de stat de tip benchmark pe piața internă, cu scadențe pe termen mediu, la 3 și 5 ani;

- emisiuni de titluri de stat sub formă de subscripție publică, în valută pe termen mediu;
- împrumuturi deja contractate (în derulare) destinate finanțării de proiecte;
- contractarea unor finanțări externe noi în cadrul pachetului financiar extern încheiat cu FMI, UE și Banca Mondială;
- împrumuturi contractate de autoritățile administrației publice locale;
- sume recuperate de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului din activele bancare neperformante.

Având în vedere acumularea unui risc de refinanțare crescut prin emiterea unor volume foarte mari de titluri de stat pe termen scurt și ținând cont de avantajul comparativ al costurilor (împrumuturile de la instituțiile financiare internaționale pot fi contractate în termeni foarte avantajoși pentru statul român comparativ cu costurile asociate emisiunilor de titluri de stat), în luna martie 2009, pentru a preîntâmpina deteriorarea situației economice și financiare în anul 2009, autoritățile române au solicitat și negociat un pachet financiar pe 2 ani cu FMI, Comisia Europeană și alte instituții financiare internaționale (Banca Mondială, BEI, BERD) în valoare de 19,95 miliarde EURO.

Astfel în luna iulie s-a tras prima tranșă din împrumutul de la Comisia Europeană în valoare de 1,5 miliarde Euro, destinată finanțării deficitului bugetar, iar ca urmare a misiunii de evaluare a FMI din perioada iulie-august 2009, jumătate din tranșa a 2-a din împrumutul FMI, în valoare de 1,7 miliarde DST, care a fost trasă în 23 septembrie 2009, va fi utilizată pentru finanțarea deficitului bugetar. De asemenea pe 21 octombrie 2009 a fost tras primul împrumut pentru politici de dezvoltare (DPL 1) de la Banca Mondială în valoare de 300 milioane Euro.

Având în vedere efectele crizei financiare globale asupra accesului și termenilor și condițiilor de împrumut pentru companiile care implementează proiecte de interes strategic în România, cu efect multiplicator în economie, Ministerul Finanțelor Publice are în vedere acordarea de garanții de stat pentru atragerea de resurse financiare pentru astfel de proiecte. Începând cu data de 7 iulie 2009 a devenit operațional programul guvernamental „Prima casă” pentru care se acordă garanții de stat în favoarea băncilor care acordă credite persoanelor fizice pentru cumpărarea unei locuințe, valoarea garanțiilor acordate până la sfârșitul lunii octombrie fiind de 1.182,8 mil. lei.

Plafonul de garanții pentru anul 2009 agreat cu FMI a fost extins la 7,7 miliarde lei față de 6 miliarde lei cât a fost stabilit în programul inițial. Plafonul suplimentar este destinat acordării de garanții cu prioritate pentru asigurarea co-finanțării proiectelor finanțate de Uniunea Europeană și de alte instituții multilaterale.

Pentru anul 2009 se estimează că serviciul datoriei publice guvernamentale va fi mai mare cu aproximativ 10,0 miliarde Euro comparativ cu serviciul aferent anului 2008, datorită creșterii foarte mari a refinanțărilor de titluri de stat.

Estimăm că în 2009, refinanțările de titluri de stat vor reprezenta 82,4% din total serviciu datorie publică guvernamentală față de 43,1% cât au reprezentat în anul 2008.

Serviciul datoriei publice guvernamentale (milioane Euro)

	2008	2009 *) (estimat)
Serviciul datoriei publice guvernamentale	3.901,1	13.365,4
- rate de capital	2.947,4	12.009,4
- plăți de dobânzi și comisioane	953,7	1.356,0

*)Include serviciul datoriei pentru datoria contractată (internă și externă inclusiv pachetul financiar extern de la FMI, CE și BIRD), precum și pentru cea care urmează a fi contractată pentru finanțarea deficitelor din anii viitori și pentru refinanțarea datoriei publice.

Capitolul 3

Politica Fiscală și Bugetară în anul 2010

3.1 Cadrul Macroeconomic Intern în anul 2010

Indicatori	UM	Estimări 2010
PIB, prețuri curente	mld lei	538,9
Rata de creștere	%	1,3
Curs de schimb mediu	lei/euro	4,25
Creștere medie a prețurilor de consum (IPC)	%	3,7
Deflator PIB	%	5,3
Număr de șomeri înregistrați la sfârșitul anului	mii pers	645
-Rata șomajului înregistrat	%	7,3
Câștigul salarial mediu brut	lei/ luna	1.925
Salariu mediu brut	lei/ luna	1.836
Exporturile de bunuri – rată de creștere	%	3,5
Importurile de bunuri – rată de creștere	%	4,2
Soldul contului curent	% PIB	-5,1

Creșterea economică

În prima parte a anului 2010, tendința de contracție a activității economice va continua. Este posibil ca în primele două trimestre din anul 2010 creșterile reale ale produsului intern brut să fie negative, dar pentru anul 2010, cadrul macroeconomic previzionează ieșirea din intervalul negativ și trecerea la o ușoară creștere a produsului intern brut, în termeni reali, respectiv cu 1,3% față de 2009.

Cererea internă se va majora cu 1,4%. Principala componentă care va înregistra creștere va fi consumul final individual al populației care se va majora cu 3%. Formarea brută de capital fix se va diminua cu 1%. Pentru consumul final colectiv efectiv al administrației publice se prevede să se reducă în continuare, respectiv cu 4%.

În condițiile reluării creșterilor pentru exporturile și importurile de bunuri și servicii, se estimează că exportul net va avea o contribuție negativă la creșterea produsului intern brut (-0,2 procente).

Comerț exterior

Ca urmare a stabilizării economiei mondiale ajutată de politici de sprijin macroeconomic și financiar, pentru anul 2010 se estimează o creștere economică la nivel internațional de 3,1%. Astfel, este de așteptat ca și comerțul exterior românesc să-și revină începând să se situeze pe un trend ascendent.

În anul 2010, exporturile de bunuri se apreciază că se vor majora cu 3,5%, iar importurile de bunuri cu 4,2%, în condițiile în care producția industrială va cunoaște o majorare față de anul 2009 cu 3%.

Exporturile de bunuri intracomunitare vor înregistra în anul 2010 o creștere cu 2,9%, iar importurile cu 4,1%. În ceea ce privește exporturile de bunuri extracomunitare acestea se vor majora cu 5,0%, iar importurile extracomunitare cu 4,5%.

Balanța externă

Față de anul 2009, deficitul comercial FOB-FOB se va majora cu 7,4% ponderea acestuia în PIB menținându-se practic la același nivel (5,4%).

Deficitul comercial estimat pentru anul 2010 în zona intracomunitară se va majora cu 7,6%, iar cel din zona extracomunitară cu 3,0%.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe se așteaptă să fie în valoare de circa 6,5 mld. euro, reprezentând 5,1% din PIB. Acesta se va majora cu 21,2%, în principal, ca urmare a creșterii cu 43,5% a soldului negativ al balanței veniturilor, dar și a majorării deficitului balanței comerciale FOB-FOB cu cca. 7%.

Inflația

În domeniul inflației se preconizează o reducere graduală a acesteia. Astfel, în ceea ce privește ritmul dezinflației în anul 2010, rata inflației se va reduce față de sfârșitul anului 2009 la 3,5%, în timp ce media anuală se va situa la 3,7%. La diminuarea ratei inflației cu 1 punct procentual sub cea înregistrată în anul 2009 o influență o vor avea prețurile administrate, a căror creștere va

fi mai mică.

În ceea ce privește cursul de schimb, se estimează o volatilitate scăzută în jurul valorii înregistrate în anul 2009.

Se estimează pentru perioada următoare continuarea procesului de reducere a inflației prin menținerea conduitei ferme a politicii monetare cât și a celorlalte componente de politici economice (fiscală, a veniturilor). În plus, reducerea graduală a creșterilor prețurilor administrate, promovarea unei politici salariale prudente, creșterea salariilor sub productivitatea muncii și continuarea reformelor structurale vor menține procesul de dezinflație pe o traiectorie sustenabilă.

	2009	2010
Indicele prețului de consum		
• decembrie față de decembrie an anterior	4,5	3,5
• medie anuală	5,6	3,7

3.2. Politica monetară

Pe termen mediu, provocarea politicii monetare o constituie, perspectiva relativei accelerări a dezinflației pe fondul amplei creșteri și al prelungirii valorii negative a *gap*-ului PIB, rata anuală anticipată a inflației scăzând la finele anului 2010 la 2,6 la sută, semnificativ sub punctul central al țintei.

În anul 2010 întreruperea trendului descendent pe care s-au plasat anterior țintele de inflație a avut ca argument major stringența atingerii obiectivului de inflație stabilit pentru 2010 – esențială pentru prezervarea credibilității băncii centrale și implicit pentru ancorarea eficace a anticipațiilor inflaționiste, în condițiile în care, în ciuda restrictivității politicii monetare și a adoptării de numeroase măsuri menite a frâna dinamica creditării în valută, sub impactul multiplelor și amplelor șocuri inflaționiste produse succesiv sau simultan, precum și al supraîncălzirii economiei românești, ratele anuale ale inflației s-au plasat în 2007 și 2008 la niveluri superioare țăintelor stabilite.

Un argument complementar a fost cel al dificultății atingerii unei ținte mai ambițioase de inflație în anul 2010, date fiind perspectiva persistenței efectelor adverse ale procesului de ajustare a dezechilibrului extern al economiei (realizată parțial și prin canalul cursului de schimb al monedei naționale) și existența unor incertitudini substanțiale privind durata și amplitudinea contracției economice, pe fundalul crizei profunde ce afectează economia

mondială. În favoarea unei abordări prudente în ceea ce privește stabilirea țintei de inflație pentru 2010 au mai pledat previzibila continuare a manifestării în următorii ani a efectelor inflaționiste directe exercitate de factori aflați în afara sferei de influență a băncii centrale, cei mai importanți fiind:

- ajustarea prețurilor administrate și impozitelor indirecte;
- reluarea proceselor de convergență economică, inclusiv a convergenței nivelului prețurilor, după încheierea perioadei de contracție economică sincronizată;
- menținerea unor rigidități nominale asimetrice pe piețele specifice ale unor produse și factori de producție.

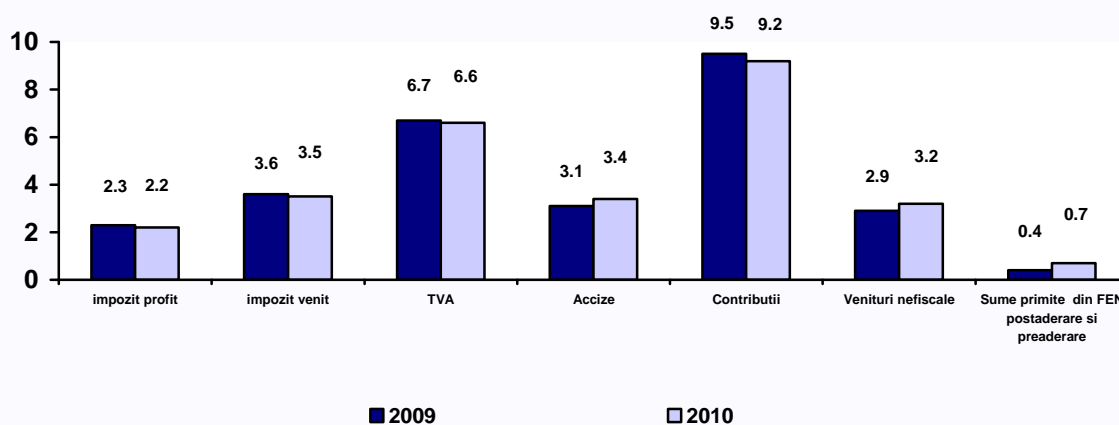
În același timp, s-a considerat că această țintă de inflație continuă să satisfacă cerința de a se consolida dezinflația și de a se atinge, în concordanță cu calendarul prevăzut pentru adoptarea euro, un nivel al ratei inflației compatibil cu criteriul de inflație al tratatului de la Maastricht, precum și cu definiția cantitativă a stabilității prețurilor adoptată de BCE.

3.3 Resurse Disponibile

Resurse disponibile	2009		2010	
	mld.lei	% PIB	mld.lei	% PIB
Total, din care:	191,97	38,0%	200,75	37,3%
Venituri economie	150,46	29,8%	161,81	30,0%
Fonduri nerambursabile	4,81	1,0%	7,04	1,3%
Deficit public	36,70	7,3%	31,91	5,9%

Resurse Interne

**Evoluția principalelor venituri ale bugetului general consolidat în anii 2009-2010
- procente în PIB -**

Politica fiscală

Obiective pe termen scurt și mediu

Reducerea impactului crizei economice și financiare asupra economiei prin promovarea unui set de măsuri care să asigure menținerea atractivității investiționale a României, o evoluție favorabilă a mediului de afaceri, a pieței muncii și a nivelului de trai.

Îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice în condițiile perspectivelor demografice nefavorabile, consolidarea bazei de impozitare și a modului de așezare a impozitelor și taxelor.

Îmbunătățirea eficienței, transparenței și responsabilității modului de utilizare a resurselor publice ce vor avea ca efecte creșterea calității finanțelor publice.

Claritate, coeziune și corelare în elaborarea legislației fiscale prin adaptarea continuă la cerințele mediului de afaceri.

Caracteristici

Având în vedere scăderea severă a activității economice, o relaxare a politicii fiscale în vederea amortizării efectelor crizei nu mai este posibilă, deoarece ar necesita în condiții de dezechilibru extern accentuat o întărire compensatorie a restrictivității politicii monetare. Acest mix de politici este nesustenabil dincolo de termenul scurt, deoarece produce efecte contracționiste la adresa activității economice, a veniturilor bugetare, și a exportului net, accentuând dezechilibrele inițiale.

Veniturile bugetare au pondere mică în PIB, de circa 31-32% comparativ cu celelalte țări ale Uniunii Europene, pentru acoperirea de cheltuieli tot mai mari ale sectorului public (circa 38,0% în PIB în anul 2009) având ca efecte deficite bugetare nesustenabile pe termen mediu și lung, care în lipsa unor măsuri consistente de reformă, îngreunează convergența reală cu UE. Mai mult, pe fondul efectelor crizei economice, există tendința de creștere a cheltuielilor cu protecția socială (ajutoare de șomaj, venit minim garantat, servicii de asistență socială), care trebuie acoperite din resurse bugetare.

Priorități

În anul 2010, politica fiscală are în vedere asigurarea unui mediu stimulat, măsuri de consolidare a transparenței, stabilității și predictibilității, adoptarea unei strategii fiscale adecvate ajustată

cadrele economice europene și adaptată schimbărilor din mediul economic și social.

Un grad sporit de conformare voluntară a contribuabililor, relativ la obligațiile fiscale ce le revin acestora.

Creșterea eficienței politicii fiscale și asigurarea predictibilității și stabilității acestora prin elaborarea unor proiecte ale Codului Fiscal și a Codului de Procedură Fiscală unitar integrate și armonizate cu Directivele Uniunii Europene, precum și cu realitățile economice.

- **Actul normativ privind modificările și completările la Codul Fiscal aprobat recent de către Guvern** va conferi stabilitate și simplificare legislativă și va îmbunătăți predictibilitatea sistemului fiscal. Prin acest act normativ, se continuă procesul de transpunere a prevederilor Directivei 90/434/CEE privind impunerea fuziunilor, divizărilor și transferurilor activelor și schimburilor de valori mobiliare între companii ale unor state membre diferite, amendată prin Directiva 2005/19/CE privind regimul fiscal al sediilor permanente aparținând societăților cedente din România și cel aplicabil societăților europene și societăților cooperatiste europene.

- În ceea ce privește activitatea de administrare fiscală sunt avute în vedere următoarele obiective:

- simplificarea și modernizarea procedurilor de administrare a creanțelor fiscale prin extinderea informatizării;
- asigurarea transparenței față de partenerii sociali pe parcursul elaborării Codului de procedură fiscală;
- creșterea eficienței activității de administrare a impozitelor și taxelor;
- combaterea evaziunii fiscale prin intensificarea acțiunilor de control în special în domeniile de activitate și tipurile de contribuabili cu potențial ridicat de indisciplină fiscală (programarea controalelor pe baza analizei de risc);
- creșterea calității actului de control.

Impozitul pe venit

Legislație

Menținerea cotei unice de impozitare directă de 16% a veniturilor și asigurarea echității în repartizarea sarcinii fiscale pentru persoanele cu venituri mici, prin acordarea de compensații și deduceri fiscale.

Prognoză

Pondere de 3,5% în PIB, în scădere cu 0,1 puncte procentuale față de anul 2009, datorită evoluției prudente a salariilor, corelate cu productivitatea muncii.

Impozitul pe profit

Legislație

Menținerea cotei unice de impozitare directă de 16%.

Potrivit prevederilor art. 34 alin. (1) lit.b) din Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 ianuarie 2010, sistemul de plată anuală a impozitului pe profit, cu efectuarea de plăți anticipate în cursul anului fiscal, urmează să fie aplicabil, de către toate categoriile de contribuabili persoane juridice platitoare de impozit pe profit.

Prin Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, rationalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri, a fost promovată facilitatea fiscală de scutire a profitului reinvestit, care se va aplica până la data de 31 decembrie 2010.

Impozitul pe dividende

Începând cu data de 1 ianuarie 2010, termenul de plată al impozitului pentru dividendele distribuite dar neplătite până la sfârșitul anului în care au fost aprobate situațiile financiare anuale, este 25 ianuarie al anului următor potrivit OUG nr. 109/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Prognoză

Impozitul pe profit înregistrează o pondere de 2,2% în PIB, în scădere cu 0,1 puncte procentuale față de anul 2009, fiind influențat de volumul producției pe ramuri economice.

Comparație cu alte state în domeniul impozitelor directe

Aplicarea cotei unice de impozitare

Multe țări ale UE au adoptat metoda impunerii cu o cotă unică.

Bulgaria aplică o cotă unică de 10% (atât pentru profiturile persoanelor juridice cât și pentru veniturile persoanelor fizice), Cehia de 20% pentru profiturile realizate de persoane juridice și 15% pentru veniturile persoanelor fizice, Estonia de 21% (atât pentru persoane fizice cât și juridice), Slovacia de 19%.

Sistemul bazat pe cote progresive

În Germania nivelul cotelor de impunere pentru veniturile persoanelor fizice se situează între 15-45 % și 30-33% pentru profiturile întreprinderilor, Marea Britanie folosește un sistem de impunere de 10-40% pentru persoanele fizice, în timp ce persoanele juridice sunt impozitate cu o cotă de 30%, Franța 0%-40% pentru persoanele fizice, iar pentru persoanele juridice sunt impozitate cu o cotă de 33,3 %.

Concluzii pentru România:

- are unul dintre cele mai scăzute nivele ale fiscalității, în special în domeniul impozitelor directe;
- România se află pe poziția 23 din cele 27 de state membre din punct de vedere al nivelului cotelor de impunere aplicate asupra profiturilor realizate de persoanele juridice;
- locul 25 între statele uniunii referitor la cota de impunere pe veniturile realizate de persoanele fizice.

TVA

Legislație

Modificările legislative promovate pentru anul 2010 sunt în principal cele impuse de transpunerea următoarelor directive comunitare, în vigoare începând cu anul 2010:

- Directiva 2008/8/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește locul de prestare a serviciilor;
- Directiva 2008/9/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 de stabilire a normelor detaliate privind rambursarea TVA prevăzute de Directiva 2006/112/CE, către persoanele impozabile stabilite în alt stat membru decât statul membru de rambursare;
- Directiva 2008/117/CE a Consiliului din 16 decembrie 2008 de modificare a Directivei 2006/112/CE în vederea combaterii fraudei fiscale legate de operațiunile intracomunitare.

Principalele măsuri care vor intra în vigoare de la 1 ianuarie 2010 sunt:

- stabilirea de reguli noi pentru determinarea locului prestării serviciilor, respectiv statul membru în care se impozitează operațiunile;
  - pentru prestarile de servicii către persoane impozabile, locul de consum, respectiv locul unde este stabilit beneficiarul.
  - pentru prestarile de servicii către persoane neimpozabile, locul unde este stabilit prestatorul.
- instituirea de noi obligații de raportare pentru operatorii economici care realizează servicii către beneficiarii din alte state membre pentru combaterea fraudei fiscale;
- modernizarea sistemului actual de rambursare a TVA către persoane impozabile stabilite în alte state membre, decât cel din care au achiziționat bunurile și serviciile;

Prognoză

Pondere de 6,6 % în PIB față de anul 2009, în scădere cu 0,1 puncte procentuale, proces determinat de evoluția activității economice.

Comparație cu alte state membre ale UE

România nu aplică un nivel ridicat al cotei standard de TVA în comparație cu alte state membre.

Stat membru	Cota standard	Cota redusă
Olanda	19	6
Grecia	19	9/4,5
Romania	19	9/5
Cehia	19	9
Slovacia	19	10
Ungaria	25	5
Bulgaria	20	7

Accize

Legislație

Dintre măsurile principale:

- implementarea noii directive care reglementează regimul general al accizelor și care instituie sistemul informatic de monitorizare și control al deplasărilor de produse accizabile în regim suspensiv;
- respectarea calendarului de creștere a accizelor pentru unele produse energetice (benzină, motorină, păcura, gaz natural, electricitate) potrivit angajamentelor României de atingere a nivelului minim impus pentru accize prin directiva comunitară specifică domeniului energetic;
- evitarea declanșării procedurii de infringement ca urmare sesizării României de către CE, care poate atrage și măsuri sancționatorii. Începând cu anul 2010, vor fi eliminate din sfera de aplicare a accizelor, produsele pentru care acciza este stabilită în cote procentuale.

Nivelul accizelor

Pentru produsele supuse accizelor armonizate prevăzute în anexa 1 titlul VII din Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările ulterioare, nivelul accizelor va fi majorat raportat la anul 2009, potrivit calendarului de creștere stabilit pentru atingerea nivelului minim impus prin directiva comunitara in domeniu pentru o serie de produse: motorină, păcură utilizata in scop comercial, gaz natural utilizat în scop necomercial, electricitate utilizată în scop comercial, electricitate utilizata in scop necomercial, etc.

Pentru produsele altele decât cele supuse accizelor armonizate prevăzute în anexa 2 titlul VII Cod fiscal , se respectă programul de reducere a accizei pentru produsele din cafea.

Produsele supuse accizelor exprimate în cote procentuale vor fi eliminate din sfera de aplicare a accizelor în vederea alinierii la principiile comunitare de impozitare.

	<p>Prognoză</p> <p>Crestere de 0,3 puncte procentuale față de anul 2009, având în vedere îmbunătățirea colectării acestora.</p>
<p>Comparație cu statele membre ale UE</p>	<p>Față de statele membre, pentru produsele supuse acestui tip de impozit, (alcool etilic, băuturi alcoolice, tutun prelucrat) nivelul practicat de România se situează cu puțin peste nivelul minim impus de directivele comunitare, dar acest nivel este apropiat de cel practicat de statele membre care au aderat recent la UE.</p>
<p>Impozitele si taxele locale</p>	<p>Hotararea Guvernului nr. 956/2009 privind nivelurile pentru valorile impozabile, impozitele si taxele locale si alte taxe similare acestora, precum si amenzile aplicabile incepand cu anul fiscal 2010.</p>
<p>Contribuții la asigurările sociale</p>	<p>Legislație</p> <p>Menținerea nivelului contribuțiilor de asigurări sociale la nivelul actual.</p> <p>Prognoza</p> <p>Sunt in scadere cu 0,3 puncte procentuale fata de anul 2009, continuand sa fie impozitul cu ponderea cea mai mare in PIB.</p>
<p>Efectul de crowding out al sectorului privat</p>	<p>Fără reluarea creșterii economice în anul 2010 și a unor măsuri pentru a crește încrederea României pe piețele private externe, și în lipsa perseverenței în implementarea reformelor structurale, resursele bugetare nu pot acoperi nevoia de finanțare a deficitului bugetar.</p> <p>Ponderea creditului acordat sectorului privat în total credit s-a redus de la 92,0% în luna decembrie 2008 la 82,2 % în luna septembrie 2009, în favoarea celei a creditului acordat sectorului bugetar. În măsura în care ar continua mai rapid decât restrângerea autonomă a cererii de credite a sectorului privat, această tendință ar reflecta fenomenul de evicțiune.</p> <p>Acest comportament al sectorului bancar este determinat de reducerea apetitului pentru risc al bancilor, care in lipsa unor garantii reale evita preluarea unor riscuri asociate crizei si nu relanseaza creditarea.</p>
<p>Finanțare de la instituții europene sau FMI</p>	<p>Având în vedere randamentele titlurilor de stat emise pe piata interna și ținând cont de avantajul comparativ al costurilor (împrumuturile de la instituțiile financiare internaționale pot fi contractate în termeni foarte avantajoși pentru statul român comparativ cu costurile asociate emisiunilor de titluri de stat), în luna martie 2009, pentru a preîntâmpina deteriorarea situației economice și financiare în anul 2009, autoritățile române au solicitat și negociat un pachet financiar pe 2 ani cu FMI, Comunitatea Europeană și alte instituții financiare internaționale (Banca Mondială, BEI, BERD) în valoare de 19,95 mld. euro. Din pachetul financiar, imprumutul de la CE, cel de la Banca</p>

Mondiala si partial imprumutul de la FMI se vor utiliza pentru finantarea deficitului bugetar.

Prin contractarea acestor împrumuturi externe se realizeaza și obiectivele de minimizare a costurilor pentru termen mediu și lung aferente noilor împrumuturi și de reducere a riscului de refinanțare prin echilibrarea scadențelor acestora, fără a se renunța la împrumuturile interne realizate prin emisiunile de titluri de stat pe piața internă, ținând cont de obiectivele din Strategia de administrare a datoriei publice pe termen mediu de reducere a riscului valutar și de dezvoltare a pieței titlurilor de stat.

3.4 Obiectivele Politicii Bugetare în anul 2010. Principii de Alocare a Resurselor

Politica bugetara

Are un caracter complex ce derivă din necesitatea derulării procesului de ajustare a dezechilibrelor macroeconomice pentru a preveni contracția masivă și de durată a activității economice.

Politica bugetară este marcată de poziția inițială bugetară deteriorată în anul 2008 și de contextul internațional și european dificil.

Deși în perioada de recesiune politicile macroeconomice vizează creșterea volumului cheltuielilor publice pentru impulsivarea cererii globale, a producției și a veniturilor, în condițiile României, datorită nivelului ridicat al acestora ca procent în PIB (37,8 % în 2008 și 38,0% în anul 2009) și condițiilor de finanțare, se va avea în vedere o politică restrictivă a acestora, cu accent pe reforme structurale în domeniul sistemului public de salarizare, în domeniul sistemului de pensii.

Un nivel mai ridicat al cheltuielilor, aferente unui deficit bugetar mai amplu, ar putea avea pe termen scurt, un efect stimulatv asupra economiei.

Pe termen mediu, efectul stimulatv ar urma să fie până la urmă contrabalansat prin efectele provocate de fenomenul de evicțiune a resurselor de finanțare disponibile sectorului privat, iar pe de altă parte prin consecințele accentuării dezechilibrului fiscal asupra percepției de risc pe piețele financiare.

Structura cheltuielilor bugetare

Din punct de vedere structural, cheltuielile bugetare au avut în 2008 o evoluție contrară celei din UE, argumentând caracterul prociclic al politicii bugetare și înrăutățirea sustenabilității.

Dacă în UE 27 dinamica cheltuielilor salariale, de bunuri și servicii și de asigurări sociale a fost sub dinamica cheltuielilor bugetare totale, pentru a se crea resurse pentru investitii, în România cheltuielile de personal și cele de asistență socială au reprezentat în 2008, 52,4 % (fata de 49,3% in

2007) din total, limitând astfel cheltuielile destinate investițiilor.

Dublarea acestora nu a fost urmată de o îmbunătățire a capacității administrative a sectorului public, înregistrându-se o absorbție redusă a fondurilor europene și nici o îmbunătățire a calității serviciilor publice.

Pe termen scurt, insuficienta ajustare a cheltuielilor bugetare cu personalul este de natura să întârzie revenirea în teritoriul pozitiv a creșterii economice și să întretină anticipațiile inflaționiste nefavorabile.

Pe termen mediu, eventuala prelungire a acestei politici ar perpetua modelul creșterii economice generator de dezechilibre macroeconomice, prin slăbirea capacității de refacere a potențialului creșterii economice și prin relativă stimulare a consumului și a importurilor.

Dacă nu sunt luate măsuri, este de așteptat ca presiunea din partea cheltuielilor cu asistența socială să se amplifice în lunile următoare, ca urmare a influenței exercitate de majorarea în termeni nominali a punctului de pensie, de introducerea pensiei sociale minime garantate, precum și de creșterea venitului minim garantat.

Obiective:

- reducerea graduală a deficitului bugetar până la valori sustenabile și corelate cu creșterea economică către nivelul prevăzut prin Tratatul de la Maastricht.
- Asigurarea unei finanțări adecvate a deficitului bugetar și îmbunătățirea nivelului de încredere în economia națională;
- Consolidarea nivelului veniturilor bugetare prin promovarea unor măsuri de lărgire a bazei de impozitare.

Măsuri de ajustare a cheltuielilor

- Menținerea salariilor la nivelul anului 2009, mai puțin pentru persoanele cu salarii sub 705 lei/lună;
- Reducerea plăților pentru orele suplimentare și a premiilor acordate în cursul anului
- Prolungirea și în anul 2010 a măsurilor privind diminuarea cheltuielilor cu bunurile și serviciile, precum și a unor categorii de investiții (achiziționarea de autoturisme, mobilier, birotică);
- Definitivarea standardelor de cost și a normativelor de personal din cadrul administrației publice centrale;
- Măsuri pentru protejarea categoriilor vulnerabile.

Reforma sistemului public

Legea unică de salarizare

Legea salarizării unice definește principiile directoare și cadrul pentru noul sistem unificat de salarizare pentru personalul din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat.

Noua lege are în vedere **sustenabilitatea financiară** prin stabilirea de

majorari salariale astfel incat ponderea in produsul intern brut a cheltuielilor de personal aferente personalului din sectorul bugetar sa se reduca progresiv la un nivel sustenabil.

Majorarile salariale stabilite asigura o pondere in produsul intern brut prognozat a cheltuielilor de personal aferente personalului din sectorul bugetar de 9,2 % in 2009, 8,5 % in 2010, reducandu-se progresiv la 7 % in anul 2015.

Conform noii legi, raportul intre salariul de baza minim si cel maxim in sectorul bugetar este de 1 la 12.

Va institui un sistem de prevenire și control al alocării resurselor publice care să preîntâmpine inechitățile și ineficiența.

Consolidarea
activității Agenției
de Administrare
Fiscală

Întărirea administrării marilor contribuabili justificată de faptul că peste 42% din totalul veniturilor bugetare în anul 2008 sunt colectate de la aceștia, dar și de nivelul ridicat al plăților restante.

Politica de recuperare a arieratelor prin:

- reintroducerea acordurilor de reeșalonare cu contribuabilii;
- modificarea sistemului de penalitati pentru neconformare, prin stabilirea de dobânzi și amenzi separate pentru întârzierea la plată;
- îmbunătățirea evidenței fiscale prin dematerializarea dosarului fiscal al contribuabilului prin introducerea unui sistem de arhivare electronică a informațiilor;
- definitivarea Cartei drepturilor și obligațiilor contribuabililor pentru o mai bună transparență și comunicare;
- implementarea pe portalul ANAF a paginii „Contulmeu” care va permite contribuabilului să își verifice situația contului fiscal.

Cheltuielile pentru investiții

Alocarea unor sume importante pentru cheltuielile de investiții reprezintă principalul mijloc de limitare a ritmului de scădere economică și de compensare parțială a reducerii activității din sectorul privat și pentru asigurarea nivelului programat de venituri publice.

A. Investiții publice	2010	
	mld. lei	%PIB
Total, din care:	35,20	6,5%
Resurse interne (sectorul guvernamental)	21,18	3,9%
Fonduri de preaderare	3,40	0,6%
Fonduri de postaderare	6,67	1,2%
Credite externe	3,95	0,7%

Principalul suport pentru prevenirea declinului economic îl va reprezenta [investiția publică](#).

Priorități

Infrastructura	Pentru a întări rolul multiplicator al investițiilor publice acestea vor fi orientate aproape în exclusivitate către lucrările de infrastructură de transport, mediu, rurale, din educație și sănătate și vor fi restrânse semnificativ investițiile în autoturisme și alte dotări.
Sprijinirea exporturilor	Sprijinirea financiară a EXIMBANK, conform legislației în vigoare.
Sprijin pentru IMM	Majorarea capitalului social al Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii precum și al Fondului Român de Contragarantare.
Agricultură și silvicultură	Modernizarea și re tehnologizarea sistemelor de irigații și a altor lucrări de îmbunătățiri funciare (drenaje, lucrări de apărare împotriva inundațiilor etc.) și construirea și modernizarea infrastructurii agricole. Construirea și modernizarea infrastructurii forestiere (drumuri forestiere, căi ferate forestiere și funiculare).

Politica bugetară se bazează pe 3 componente de politici:

Politica socială

Asistență socială	Implementarea strategiilor de promovare a incluziunii sociale a persoanelor defavorizate prin încurajarea acestora de a participa activ pe piața muncii și în societate.
Sănătate	Prevenirea și controlul bolilor cu impact major asupra stării de sănătate a populației. Reformarea asigurărilor de sănătate și încurajarea asigurărilor suplimentare. Asigurarea calității serviciilor medicale.
Pensii	Continuarea ajustării vârstei de pensionare. Protejarea grupurilor vulnerabile de pensionari.

Continuarea implementării treptate a pilonului doi al sistemului de pensii.

Politica de dezvoltare

Educație

Asigurarea accesului la educația de bază, educația postobligatorie și educația universitară.

Asigurarea calității educației în perspectiva pregătirii pentru o societate bazată pe cunoaștere

Stimularea educației permanente.

Întărirea capacității instituționale pentru elaborarea și gestionarea proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare.

Dezvoltarea bazei tehnico-materiale în învățământul preuniversitar și universitar, prin realizarea de obiective de investiții, consolidări, reabilitări, extinderi și modernizări ale unităților școlare din învățământul preuniversitar, ale universităților, bibliotecilor și campusurilor școlare și universitare și reconstrucția sistemului de învățământ din mediul rural.

Infrastructură

Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar și rutier ;

Creșterea capacității aeroportuare și a siguranței transportului aerian.

Asigurarea serviciului public social de transport feroviar și cu metroul.

Agricultură și silvicultură

În anul 2009, prin adoptarea OUG 74/2009 privind gestionarea fondurilor comunitare nerambursabile destinate agriculturii, a fost creat cadrul financiar general pentru gestionarea asistenței financiare europene alocate României în calitate de stat membru UE.

Elaborarea celor 2 programe, respectiv Programul Național de Dezvoltare Rurală finanțat din FEADR și Programul operațional de Pescuit finanțat din FEP, desemnarea Autorităților de Management și a celor de certificare și plată au ca obiectiv transformarea agriculturii într-o ramură modernă, care să contribuie la dezvoltarea durabilă a țării

Mediu

Conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului.

Continuarea Programului „Rabla”

Utilizarea atentă și rațională a resurselor naturale.

Energie

Creșterea până la 20% a ponderii folosirii surselor regenerabile în producția de energie electrică.

Reducerea cu 20% a emisiilor de dioxid de carbon, precum și a intensității de utilizare a energiei

Siguranță și securitate națională

Ordine publică Siguranța cetățeanului, a instituțiilor statului, apărarea avutului privat și public, respectarea ordinii și liniștii publice.

Securitatea și supravegherea frontierei de stat.

Apărare Continuarea procesului de transformare a Armatei într-un instrument militar modern, credibil și eficient care să asigure îndeplinirea obligațiilor ce revin României în calitate de membră NATO, precum și a angajamentelor asumate în UE.

Modernizarea înzestrării Armatei, precum și dezvoltarea și utilizarea coerentă a capacităților instituționale, militare și de informații.

Politica de salarizare în sectorul public

Legea salarizării în sectorul public Stabilește limite anuale pentru cheltuielile de remunerare a angajaților din sectorul public pentru perioada 2010-2015 astfel încât cheltuielile cu salariile să fie reduse gradual până la 7% din PIB până la finele perioadei.

Nu leagă grila de salarizare din sectorul public de salariul minim.

Îngheață salariile din sectorul bugetar pentru anul 2010 (cu excepția celor plătite persoanelor ce câștigă mai puțin de 705 RON pe lună).

Include o limită a sporurilor ca procent din cheltuielile totale cu salariile de până la 30%.

Noul sistem de salarizare din sectorul public se va raporta la salariile din sectorul privat pentru a se asigura că salariile din sectorul public sunt competitive în raport cu celelalte salarii.

Aceste politici au dezvoltat cheltuieli obligatorii.

Cheltuieli Obligatorii

		2009	2010	
		% PIB	% PIB	Mld lei
A.	Cheltuieli Sociale	12,7%	12,0%	64,87
	Pensii sistemul public	7,9%	7,5%	40,41
	Asistență socială	4,8%	4,5%	24,46
B.	Alocări Externe	2,48%	2,9%	15,55
	Contribuția la bugetul UE	1,1%	1,1%	5,95
	Dobânzi la datoria publică	1,3%	1,7%	9,2
	Cotizații la organisme internaționale	0,08%	0,1%	0,4
Total	Cheltuieli obligatorii	15,18%	14,9%	80,42

Distribuția resurselor si ajustarea deficitului bugetar

	2009	2010	Diferențe
	% PIB	% PIB	% PIB
Total venituri publice	30,7%	31,3%	0,6%
Deficit Bugetar	7,3%	5,9%	-1,4%
Total cheltuieli publice	38,0%	37,3%	-0,7%
Redistribuirea cheltuielilor			
Cheltuieli de investitii si obligatorii	21,28%	21,4%	0,12%
Investiții	6,1%	6,5%	0,4%
Cheltuieli Sociale	12,7%	12,0%	-0,7%
Alocări Externe	2,48%	2,9%	0,42%
Ajustarea cheltuielilor			
Cheltuieli ajustabile	16,7%	15,8%	-0,9%
Cheltuieli cu bunuri și servicii	5,7%	5,2%	-0,5%
Cheltuieli de personal	9,2%	8,5%	-0,7%
Subvenții	1,4%	1,2%	-0,2%
Transferuri	0,4%	0,9%	0,5%

3.5 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar

În anul 2010 datoria publică guvernamentală va înregistra o creștere controlată, corespunzător nivelului deficitului bugetar stabilit la 5,9% din PIB. Astfel, pentru anul 2010 se estimează un nivel al datoriei publice guvernamentale de 30,6% din PIB, față de nivelul de 27,7% din PIB cât se estimează că va fi la sfârșitul lui 2009.

În ceea ce privește serviciul datoriei publice guvernamentale, prognoza pentru anul 2010 arată un nivel al serviciului cu 2,2 miliarde Euro mai mic comparativ cu serviciul aferent anului 2009.

Serviciul datoriei publice guvernamentale (mil. Euro)	2009	2010
	(estimat)	(prognoză)
Serviciul datoriei publice guvernamentale *)	13.365,4	11.168,5
- rate de capital	12.009,4	9.318,1
- plăți de dobânzi și comisioane	1.356,0	1.850,4

*)Include serviciul datoriei pentru datoria contractată (internă și externă inclusiv, pachetul financiar extern de la FMI, CE și BIRD), precum și pentru cea care urmează a fi contractată pentru finanțarea deficitelor din anii viitori și pentru refinanțarea datoriei publice.

Finanțarea deficitului bugetar

Finanțarea deficitului bugetului general consolidat în anul 2010 (estimat la 5,9% din PIB) se va realiza, în proporție echilibrată din surse interne și surse externe.

Finanțarea deficitului bugetar în anul 2010	2010	
	mil. lei	% în total
Deficit buget general consolidat	-31.906,9	
- % în PIB	-5,9	
Finantare deficit bugetar	31.906,9	100,0
Finanțare internă	14.109,7	44,2
Finanțare externă	17.397,2	54,5
Alte surse (sume recuperate AVAS)	400,0	1,3

Finanțarea deficitului bugetar se estimează a se realiza prin:

- emisiuni de titluri de stat în lei, respectiv certificate de trezorerie cu discount, cu scadențe la 1, 3, 6 și 12 luni, și obligațiuni de stat de tip benchmark pe piața internă, cu scadențe pe termen mediu, la 3, 5 ani și 10 ani;
- emisiuni de euroobligațiuni pe piețele externe de capital;

- contractarea unor finanțări externe noi;
- împrumuturi contractate de autoritățile administrației publice locale;
- sume recuperate de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului din activele bancare neperformante.

Plafonul de garanții guvernamentale agreat cu FMI, aferent perioadei 2009-2010 este de 8,6 miliarde lei, în cadrul căruia se vor acorda garanții atât pentru proiecte de interes național, cu efect multiplicator în economie, dar și pentru asigurarea co-finanțării proiectelor finanțate de Uniunea Europeană și alte instituții multilaterale.

3.6 Transferuri de resurse către bugetele locale

Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT), estimat pe anul 2010, este rezultat din cumularea veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, județelor și municipiului București, bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale, bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetului împrumuturilor externe și interne și a bugetului fondurilor externe nerambursabile, precum și a celorlalte venituri și cheltuieli evidențiate în afara bugetului local, și reflectă dimensiunea efortului financiar public al unităților administrativ-teritoriale pe anul 2010.

Veniturile bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, pe anul 2010, se estimează la 46.904,4 milioane lei, reprezentând 8,7% din produsul intern brut, iar în cadrul acestora, veniturile totale ale bugetelor locale se estimează la 43.789,1 milioane lei, reprezentând 8,1% din produsul intern brut, în timp ce veniturile celorlalte bugete reprezintă 0,6% din produsul intern brut.

Venituri proprii Veniturile proprii ale bugetelor locale (formate din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri) estimate la 7.209,1 milioane lei, reprezintă 16,5% din totalul veniturilor acestor bugete, iar nivelul acestora crește cu 17,8% față de anul 2009. Dinamica veniturilor proprii este influențată și de aplicarea Hotărârii Guvernului nr.956/2009 privind nivelurile pentru valorile impozabile, impozitele și taxele locale și alte taxe asimilate acestora, precum și amenzile aplicabile începând cu anul fiscal 2010.

Cote defalcate din impozitul pe venit Cotele defalcate din impozitul pe venit reprezintă 14.665,2 milioane lei, respectiv 33,5% din total, în scădere comparativ cu anul 2009 cu 2,9%.

Sume defalcate din TVA la nivelul județelor	2.053,4 milioane lei, pentru: <ul style="list-style-type: none"> - sistemul de protecție a copilului și centrele de asistență socială a persoanelor cu handicap; - drepturile privind acordarea de produse lactate și de panificație pentru elevii din clasele I-VIII din învățământul de stat și privat și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat și private cu program normal de 4 ore; - cheltuielile aferente învățământului special și centrelor județene de resurse și asistență educațională; - instituții de cultură descentralizate începând cu anul 2002; - plata contribuțiilor pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară; - serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor județene.
Sume defalcate din TVA la nivelul comunelor, oraselor și municipiilor	11.580,5 milioane lei destinate finanțării: <ul style="list-style-type: none"> - cheltuielilor cu salariile, sporurile, indemnizațiilor și altor drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora și obiectelor de inventar ale instituțiilor sau ale unităților de învățământ preuniversitar de stat; - drepturilor asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav; - ajutorului social și al ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri; - serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și Consiliului General al Municipiului București; - ajutoarelor de stat regionale acordate în temeiul Legii nr.84/1992, cu modificările și completările ulterioare, pentru administrațiile zonelor libere aflate sub autoritatea consiliilor locale.
Finanțarea drumurilor județene și comunale	551,8 milioane lei
Echilibrarea bugetelor locale	2.001,0 milioane lei
Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural	813,5 milioane lei

Subvenții de la
bugetul de stat

4.569,4 milioane lei, din care, în principal, pentru:

- finanțarea programului de pietruire a drumurilor comunale și alimentare cu apă a satelor (420,8 milioane lei);
- finanțarea programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor (230,5 milioane lei);
- finanțarea drepturilor acordate persoanelor cu handicap (1.843,2 milioane lei);
- compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibili (354,3 milioane lei);
- retehnologizarea centralelor termice și electrice de termoficare (55,2 milioane lei);
- acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni, combustibili petrolieri (532,0 milioane lei);
- realizarea obiectivelor de investiții în turism (170,5 milioane lei).
- reabilitarea termică a clădirilor (108,8 milioane lei)
- finanțarea cheltuielilor de sănătate (233,5 milioane lei)

Subvenții de la
bugetul asigurărilor
de șomaj

44,8 milioane lei în vederea finanțării programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă.

Capitolul 4

Politica bugetară în perioada 2011-2013

4.1 Prognoza macroeconomică în perioada 2011-2013

- modificări procentuale față de anul precedent -

Produsul intern brut pe componente de utilizare	2010	2011	2012	2013	Ritm mediu anual 2011-2013
Produsul intern brut	1,3	2,4	3,7	4,4	3,5
Cererea internă, din care:	1,4	2,7	4,3	5,1	4,0
- Consumul final individual al populației	3,0	2,4	3,5	4,2	3,4
- Consumul final colectiv al adm. publice	-4,0	-2,0	2,0	1,5	0,5
- Formarea brută de capital fix	-1,0	5,0	6,7	8,0	6,6
Exportul de bunuri și servicii	3,3	2,4	3,4	4,4	3,4
Importul de bunuri și servicii	3,6	3,3	5,5	6,8	5,2

Creșterea economică

În perioada 2011-2013, produsul intern brut va crește cu un ritm mediu anual de 3,5%. Această prognoză se bazează pe presupunerea că mediul economic și financiar, intern și internațional, se va consolida în 2010 și se va înscrie pe o traiectorie accelerată în următorii ani, astfel încât economia românească să poată să-și reia creșterea cu rate mai ample.

Cererea internă se va situa pe o tendință de creștere, susținută în special de reluarea procesului investițional, fiind previzionată să se majoreze cu un ritm mediu anual de 4,0%.

Formarea brută de capital fix se va majora cu un ritm mediu anual de 6,6%.

Consumul final individual al populației va înregistra un ritm mediu anual de creștere de 3,4%, ceea ce reprezintă o calmare a înclinației spre consum a populației comparativ cu perioada dinaintea crizei, așteptându-se o majorare a înclinației spre economisire care va susține finanțarea proiectelor de investiții.

Comerț exterior

În perioada 2011-2013 exporturile de bunuri urmează să crească cu un ritm mediu anual de 6,2%, mai mic decât cel al importurilor de bunuri, al cărui ritm mediu anual de creștere este estimat la 7,4 %.

- milioane euro -

Comerțul exterior	2010	2011	2012	2013	Ritm mediu 2011-2013
Exporturi de bunuri	28.600	29.910	31.900	34.220	
- modificare procentuală față de an precedent	3,5	4,6	6,7	7,3	6,2
Importuri de bunuri CIF	38.410	40.300	43.660	47.620	
- modificare procentuală față de an precedent	4,2	4,9	8,3	9,1	7,4
Importuri de bunuri FOB	35.450	37.200	40.300	43.950	
- modificare procentuală față de an precedent	4,2	4,9	8,3	9,1	7,4
Balanța comercială					
FOB - FOB	-6.850	-7.290	-8.400	-9.730	
% în PIB	-5,4	-5,3	-5,6	-5,9	
FOB - CIF	-9.810	-10.390	-11.760	-13.400	
% în PIB	-7,7	-7,5	-7,8	-8,1	
Contul curent	-6.475	-7.340	-7.490	-8.250	
% în PIB	-5,1	-5,3	-5,0	-5,0	

În acest context deficitul comercial FOB-FOB se va accentua ușor, majorându-și ponderea în PIB cu 0,6 puncte procentuale în anul 2013 comparativ cu anul 2011.

Ca urmare, în principal, a evoluției deficitului comercial, deficitul de cont curent se va majora cu 12,4%, ponderea acestuia în PIB diminuându-se până la 5,0% cât se estimează pentru anul 2013.

Exporturile și importurile de bunuri intracomunitare vor înregistra, în perioada 2011-2013, un ritm mediu de creștere de 5,5% și respectiv 5,6%.

În ceea ce privește comerțul exterior derulat cu țări din zona extracomunitară, acesta va avea un ritm mediu de creștere de 7,9% pentru exporturi și 12,4% pentru importuri.

Pentru perioada 2011-2013 se estimează o menținere a gradului de acoperire al importurilor prin exporturi pe zona intra UE în medie la cca. 74% iar în zona extra UE o diminuare a acestuia cu 8 puncte procentuale.

Inflația

Pentru perioada 2011-2013 tendința de reducere a inflației va continua în același context de apreciere nominală ușoară a leului față de moneda europeană. Estimările au luat în calcul ani agricoli normali și volatilitate redusă pentru prețul internațional al petrolului. Astfel, rata inflației urmează să scadă gradual până la nivelul de 2,3% la sfârșitul anului 2013, cu o medie anuală de 2,5%.

- % -

	2011	2012	2013
Indicele prețului de consum			
• dec. față de dec. an anterior	3,2	2,6	2,3
• medie anuală	3,2	2,8	2,5

4.2 Politica monetară pe termen mediu

Orientarea politicii monetare în perioada următoare are ca repere majore necesitatea continuării sustenabile a dezinflației în ritmul presupus de țintele anuale de inflație stabilite, precum și cerința respectării într-o manieră durabilă a exigențelor în privința convergenței nominale impuse de calendarul adoptării monedei unice europene.

Intrarea României în zona euro la 1 ianuarie 2015 este condiționată de îndeplinirea *ex ante* și într-o manieră sustenabilă - timp de cel puțin doi ani (2012 - 2013) – a criteriilor de la Maastricht, astfel încât Comisia Europeană și Banca Centrală Europeană să-și poată formula în cursul anului 2014 avizul favorabil aderării, prin intermediul rapoartelor de convergență. În particular, inflația medie anuală va trebui să nu depășească, în această perioadă, cu mai mult de 1,5 puncte procentuale inflația celor mai performante (în această privință) state membre ale UE. De asemenea, cursul de schimb RON/EUR nu va putea să fluctueze mai mult de ± 15 la sută în jurul unei valori de referință (media anuală aferentă anului anterior efectuării comparației). Mai mult ca oricând, atingerea acestor două obiective ambițioase necesită o conlucrare strânsă între politicile monetară, fiscal-bugetară și de restructurare.

Ritmul și dimensiunea ajustării viitoare a ratelor dobânzilor reprezentative ale politicii monetare și a condițiilor monetare în sens larg, vor fi corelate, în principal, cu magnitudinea efectelor dezinflaționiste/deflaționiste exercitate de adâncirea și prelungirea deficitului de cerere agregată, precum și de calmarea anticipațiilor inflaționiste; alte repere importante ale deciziilor de ajustare le vor constitui riscurile asociate prognozei inflației ce s-ar putea materializa în orizontul de timp relevant pentru politica monetară, dar și cerința creării condițiilor necesare pentru revigorarea sustenabilă a activității de creditare.

Politica monetară a BNR va continua să fie implementată în contextul strategiei de țintire directă a inflației, cu ajustările necesare la intrarea în mecanismul ratelor de schimb de tip II (ERM 2); ea va fi ferm orientată în direcția atingerii țintelor de inflație stabilite de BNR în consultare cu guvernul și implicit a coborârii ratei inflației pe termen mediu spre niveluri compatibile cu definiția de stabilitate a prețurilor adoptată de BCE.

4.3 Cadrul fiscal și bugetar pe termen mediu

Stabilitatea, sustenabilitatea, finanțarea sectoarelor fundamentale pentru o creștere economică durabilă, protejarea intereselor economice ale populației, asigurarea securității sociale și adresarea riscurilor macroeconomice, reprezintă pilonii principali pe baza cărora s-a construit cadrul bugetar pe termen mediu.

Obiectivul specific pe termen mediu este reprezentat de ajustarea bugetului general consolidat către o țintă a deficitului situată sub valoarea de 3% din PIB.

Veniturile, Cheltuielile și Deficitul bugetului general consolidat (%PIB)

	2011 Estimări	2012 Estimări	2013 Estimări
VENITURI	31,3	31,4	31,5
CHELTUIELI	35,4	34,3	34,4
DEFICIT	4,1	2,9	2,9

Politica Fiscală

Repere principale

Transparență, predictibilitate, stabilitate și transpunerea în legislația română a tuturor directivelor europene.

Un grad sporit de conformare voluntară a contribuabililor, relativ la obligațiile fiscale ce le revin acestora.

Lărgirea bazei de impozitare în sectoare precum mediul înconjurător și cel agricol.

Creșterea numărului și eficienței acțiunilor de control.

Combaterea practicilor de concurență neloială

Impozitul pe venit și Impozitul pe profit

Menținerea principiilor cotei unice de impozitare.

Aplicarea, începând cu anul 2011, a sistemului de plată anuală a impozitului pe profit pentru contribuabili, alții decât cei cu activitate în domeniul bancar.

TVA

Principalul obiectiv îl constituie continuarea alinierii legislației naționale la cerințele acquis-ului comunitar.

Începând cu 1 ianuarie 2011, pentru serviciile legate de acordarea accesului la evenimente culturale, sportive, științifice sau alte evenimente similare, prestate către persoane impozabile, locul prestării din punct de vedere al TVA va fi considerat locul în care respectivele evenimente se desfășoară efectiv.

De la 1 ianuarie 2013 se vor schimba reglementările privind locul prestării serviciilor de închiriere pe termen lung a mijloacelor de transport către persoane neimpozabile. Potrivit noilor reguli aceste servicii vor fi impozitate la locul unde este stabilit beneficiarul.

Accize

Armonizarea continuă a legislației naționale cu cea comunitară.

Majorarea accizelor în funcție de noile niveluri impuse la nivel comunitar.

Încurajarea unor sectoare de activitate economică prin instituirea unor cote reduse de accize pentru anumite produse energetice, în funcție de resursele bugetare, corelată cu întărirea măsurilor de urmărire și control.

Politica de cheltuieli

Principala preocupare pe termen mediu în domeniul cheltuielilor publice este reprezentată de continuarea consolidării fiscale prin implementarea măsurilor de reformă a sistemului de salarizare și a sistemului public de pensii, și prin concentrarea cheltuielilor discreționare în zona investițiilor generatoare de creștere economică durabilă.

O altă dimensiune de interes major este cea a întăririi disciplinei și regulilor fiscale prin aplicarea măsurilor conținute în Legea responsabilității fiscale.

Datoria publică în perioada 2011-2013

În perioada 2011-2013 se va urmări realizarea obiectivului principal privind menținerea în limite sustenabile a nivelului datoriei publice guvernamentale și asigurarea surselor necesare finanțării deficitelor bugetare și a resurselor de plată a serviciului datoriei la un cost cât mai redus și un nivel al riscului acceptabil, în condițiile dezvoltării pieței interne a titlurilor de stat și accesării piețelor internaționale de capital.

În acest interval, serviciul datoriei publice guvernamentale se estimează că va scădea de la 13,6 miliarde euro cât este prevăzut pentru 2011 la 13,2 miliarde euro în anul 2013. Important de menționat că în anul 2012 urmează a fi răscumpărată emisiunea de euroobligațiuni în valoare de 700 milioane euro lansată în anul 2002.

Finanțarea deficitului bugetar se va realiza în principal din surse interne și în completare din surse externe, încercându-se, în funcție și de evoluțiile piețelor financiare interne și externe, încadrarea în obiectivele privind administrarea datoriei publice guvernamentale, respectiv:

- creșterea controlată a datoriei publice guvernamentale;
- reducerea costurilor cu datoria publică guvernamentală pe termen mediu și lung;
- limitarea riscurilor aferente portofoliului de datorie publică guvernamentală;
- dezvoltarea pieței titlurilor de stat.

4.4 Finanțări de la Uniunea Europeană

Realizarea unui nivel înalt de absorbție a fondurilor europene în perioada 2007-2013 reprezintă unul dintre obiectivele strategice ale României și, în același timp, fructificarea unui beneficiu major al aderării la Uniunea Europeană. Acest deziderat presupune concentrarea unor eforturi substanțiale pentru asigurarea unui sistem suplu de accesare și implementare a fondurilor și eliminarea/limitarea oricăror bariere ce pot afecta procesul de absorbție.

Sumele totale alocate României de Uniunea Europeană în perioada 2007-2013	
Instrument	mil euro
Fonduri Structurale si de Coeziune	19.668
Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala	8.022
Fondul European pentru Pescuit	231
Fondul European de Garantare Agricola	6.884
Total	34.805

Din punct de vedere al utilizării în ansamblu a fondurilor structurale și de coeziune, conform Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013, România implementează 7 programe operaționale în cadrul Obiectivului „Convergență” (POS „Creșterea Competitivității Economice”, POS Mediu, POS Transport, PO Regional, POS Dezvoltarea Resurselor Umane, PO Dezvoltarea Capacității Administrative și PO Asistență Tehnică) și colaborează cu țările vecine și alte state membre UE la implementarea altor 11 programe în cadrul Obiectivului „Cooperare Teritorială Europeană”.

Implementarea programelor operaționale din cadrul Obiectivului „Convergență” a fost mult îmbunătățită pe parcursul anului 2009, ca urmare a măsurilor de simplificare întreprinse atât la nivelul procedurilor autorităților de management, cât și la nivelul documentelor de implementare (Ghiduri ale solicitanților). Astfel, la 30 noiembrie 2009, pentru cele șapte programe operaționale au fost depuse, de către solicitanți publici și privați, 14.190 proiecte, în valoare de 28,39 miliarde euro. Pentru 2.107 dintre acestea s-au semnat contracte/decizii de finanțare cu beneficiarii. Valoarea totală eligibilă a contractelor/deciziilor de finanțare semnate este de cca. 3,7 miliarde euro, din care contribuția UE reprezintă cca. 3 miliarde euro (53,06% în raport cu alocarea UE 2007–2009). La aceeași dată, pentru proiectele aflate în implementare, plățile totale făcute către beneficiari, reprezentând pre-finanțări și rambursări (cu excepția rambursării de TVA), s-au ridicat la suma de 553 milioane euro.

La nivelul anului 2009, România are aprobate de către Comisia Europeană un număr de 15 proiecte majore: 13 proiecte în domeniul mediului (infrastructură de alimentare cu apă, tratarea apelor uzate, managementul deșeurilor) și 2 proiecte în domeniul transporturilor (infrastructură rutieră). Valoarea cumulată a celor 15 proiecte este de peste 1,28 miliarde euro.

Contribuția României la bugetul UE și poziția financiară netă

Potrivit angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005 (negociate la Capitolul 29 – Prevederi financiare și bugetare), România, în calitate de stat membru, participă la finanțarea bugetului Uniunii Europene potrivit regulilor comunitare unitare care sunt direct aplicabile de la data aderării. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2007, România asigură plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii ale bugetului comunitar.

Contribuția României la bugetul Uniunii Europene pentru anul 2010 și estimarea pentru anii 2011-2013				
Denumirea	2010¹⁾	2011¹⁾	2012¹⁾	mii lei 2013¹⁾
Contributii din taxe vamale	638.800,0	635.508,0	627.888,0	620.268,0
Contribuții din sectorul zaharului	4.192,0	4.170,0	4.120,0	4.070,0
Total contributii din resurse proprii tradiționale	642.992,0	639.678,0	632.008,0	624.338,0
Contributii din resursa TVA	623.081,0	654.583,0	691.240,0	729.949,0
Contribuții pentru corectia/rabatul acordat Marii Britanii	295.756,0	240.295,0	248.450,0	268.969,0
Contributii din resursa VNB	4.275.478,0	4.374.040,0	4.794.294,0	5.028.986,0
Contributii pentru reducerile în favoarea Țărilor de Jos și Suediei	37.473,0	39.230,0	41.281,0	43.438,0
Total contributii din resurse proprii	5.874.780,0	5.947.826,0	6.407.273,0	6.695.680,0
Contributii suplimentare și neprevazute, din care:	45.220,0	45.174,0	44.727,0	44.320,0
²⁾ rezerve pentru acoperirea diferentelor calculate la soldurile TVA și VNB	45.220,0	45.174,0	44.727,0	44.320,0
Contributia Romaniei la bugetul UE	5.920.000,0	5.993.000,0	6.452.000,0	6.740.000,0
Produsul Intern Brut ³⁾	538.916.800,0	578.569.000,0	627.054.000,0	681.590.000,0
Contributia Romaniei privind resursele proprii la bugetul UE, ca pondere în PIB (%), inclusiv contributii suplimentare și neprevazute	1,10	1,04	1,03	0,99

¹⁾ Estimări UCRBUE pe baza PDB 2010 și a plafoanelor de cheltuieli din Perspectiva Financiară 2007 - 2013 ajustată de COM la 01.04.2009, coroborate cu setul de indicatori ai prognozei resurselor proprii comunitare pentru 2010 convenit în cadrul ACOR Previziuni;

²⁾ Estimate de UCRBUE

³⁾ Conform prognozei CNP din 21 decembrie 2009

În Articolul 26 din Partea a IV-a - Dispoziții temporare a Tratatului de Aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005, se prevede că România plătește, în perioada 2009-2012, o contribuție către Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel prevăzut în Decizia 2002/234/CECO a reprezentanților guvernelor statelor membre, întruniți în cadrul Consiliului, din 27 februarie 2002 privind implicațiile financiare ale expirării

Tratatului CECO și Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel.

În tabelul de mai jos este prezentată estimarea contribuției României la Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel pentru anul 2010, precum și proiecția acesteia pe anii 2011-2012, în anul 2013 aceasta nemaifiind datorată:

	realizat 2009	2010	2011	2012	2013
Contribuția României la Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel	17.862	25.400	38.100	44.500	---

- mii lei -

Pentru a determina poziția netă națională în relația cu bugetul comunitar, fiecare stat membru folosește instrumentul denumit bilanța financiară netă. În funcție de aspectele urmărite, pentru estimarea bilanței financiare nete se utilizează mai multe metode. Indiferent de metoda folosită, bilanța financiară netă reprezintă numai un exercițiu contabil al costurilor și beneficiilor financiare directe realizate de fiecare stat membru. Pentru a întregi imaginea, rezultatele astfel obținute ar trebui completate cu informații privind multiplele avantaje suplimentare câștigate datorită politicilor Uniunii Europene – legate de piața unică, integrarea economică sau stabilitatea politică și securitatea.

Poziția financiară netă a României în relația cu Uniunea Europeană pe anul 2010 și proiecția pe anii 2011-2013

Denumire	~ valori absolute ~			mil.euro
	2010	2011	2012	2013
I. SUME DE PRIMIT DE LA BUGETUL UE	5.779,19	6.518,28	6.980,57	6.313,75
A. Fonduri de pre-aderare	542,00	189,00	0,00	0,00
B. Fonduri de post-aderare, din care:	5.237,19	6.329,28	6.980,57	6.313,75
a) Fonduri structurale și de coeziune, din care:	2.497,88	3.514,27	4.132,19	3.683,16
Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)	1.204,54	2.322,39	2.232,01	1.551,80
Fondul Social European (FSE)	224,01	35,74	537,43	737,42
Fondul de Coeziune (FC)	1.069,32	1.156,14	1.362,75	1.393,94
b) Fonduri pentru agricultură, pescuit și dezvoltare rurală	2.575,03	2.757,38	2.790,28	2.594,74
Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR)	1.665,53	1.694,68	1.590,58	1.263,94
Fondul European pentru Pescuit (FEP)	36,40	39,30	42,30	45,40
Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA)	873,10	1.023,40	1.157,40	1.285,40
c) Alte fonduri comunitare	164,28	57,63	58,10	35,85
II. SUME DE PLATA CATRE UE	1.462,61	1.490,50	1.561,07	1.629,92
d) Contribuția României la bugetul Uniunii Europene	1.412,30	1.437,20	1.549,20	1.620,20
e) Contribuții la fonduri extrabugetare și alte instituții europene	50,31	53,30	11,87	9,72
III. Poziția financiară netă = I - II	4.316,58	5.027,78	5.419,50	4.683,83

Ca și în anii anteriori, se estimează că România va avea o poziție de beneficiar net în relația cu bugetul Uniunii Europene și în perioada 2010-2013. Valoarea corespunzătoare, însumată pe întreaga perioadă, se ridică la 19.447,69 mil. euro.

*

*

*

Alocarea unor sume importante pentru cheltuielile de investiții, cu rol multiplicator în economie, important mijloc de limitare a ritmului de scădere economică, accesarea fondurilor comunitare și accelerarea ritmului de absorbție al acestora, protejarea intereselor economice ale populației și asigurarea securității sociale reprezintă priorități ale construcției bugetare pe anul 2010 și perspectiva 2011-2013.

Ministrul Finanțelor Publice

Sebastian Teodor Gheorghe Vlădescu

Avizăm favorabil,

Ministrul Justiției

Marian Cătălin Predoiu